T.C.
ISPARTA UYGULAMALI BİLİMLER ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ORMAN MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

AV YÖNETİM BİLGİ SİSTEMİNDE AV, AVCI VE AVLAK ÖZELLİKLERİ: BURDUR İLİ ÖRNEĞİ

Yasin YILDIRIM

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Şengül AKSAN

ISPARTA - 2019

© 2019 [Yasin YILDIRIM]

TEZ ONAYI

AV YÖNETİM BİLGİ SİSTEMİNDE AV, AVCI VE AVLAK ÖZELLİKLERİ: BURDUR İLİ ÖRNEĞİ

Yasin YILDIRIM tarafından hazırlanan bu tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

		İmza
Danışman	**Dr. Öğr. Üyesi Şengül AKSAN** Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	
Üyesi	**Prof. Dr. İbrahim ÖZDEMİR** Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi	
Üyesi	**Dr. Öğr. Üyesi Emrah Tagi ERTUĞRUL** Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	

Yukarıdaki Jüri kararı Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun ..../..../.... tarih ve ...../..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Yusuf UÇAR
Enstitü Müdürü

ETİK BEYANI

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak ve bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın hazırladığım bu tez çalışmasında;

Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi, kullanılan verilerde ve ortaya çıkan sonuçlarda herhangi bir değişiklik yapmadığımı, bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

17/10/2019

Yasin YILDIRIM

.....

İÇİNDEKİLER

Sayfa
İÇİNDEKİLER i
ÖZET ii
ABSTRACT iii
TEŞEKKÜR iv
ŞEKİLLER DİZİNİ v
ÇİZELGELER DİZİNİ vi
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ vii
1. GİRİŞ 1
2. KAYNAK ÖZETLERİ 10
3. MATERYAL VE YÖNTEM 15
4. BULGULAR 21
4.1. Avcı Bilgileri, Avlak-Avcı Bilgileri İle Eğitim ve Meslek Durum Raporu Alt Sekmesinde Bulunan Verilerin Değerlendirilmesi 25
4.1.1. Avcıların eğitim durumlarina göre aktiflik-pasiflik dağilimi 25
4.1.2 Avcıların eğitim durumlarinin ilçelere göre dağilimi 27
4.1.3. Avcıların meslek gruplarina göre aktiflik-pasiflik dağilimi 29
4.2. Hayvan Türleri ve Avlak Kota ve Avcı İzin Bilgileri Alt Sekmesindeki Verilerin Değerlendirilmesi 31
4.2.1. Avlakların 2015-2016 avlanma dönemi av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri 32
4.2.2. Avlakların 2016-2017 avlanma dönemi av miktari ve yerel -genel avlanma yüzdeleri 34
4.2.3. Avlakların 2017-2018 avlanma dönemi av miktari ve yerel -genel avlanma yüzdeleri 35
4.2.4. Avlaklara göre toplam (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) avlanma dönemlerine ait) av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri 36
4.2.5. Hayvan türlerinin 2015-2016 yili av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri 38
4.2.6. Hayvan türlerinin 2016-2017 avlanma dönemi av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri 39
4.2.7. Hayvan türlerinin 2017-2018 avlanma dönemi av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri 40
4.2.8. Hayvan türlerinin toplam (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 avlanma dönemlerine ait) av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri 41
4.2.9. Avlanma dönemlerine göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 ait) toplam av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri 43
4.3. Burdur İli'nde Bulunan Dernek ve Kayıtlı Avcı Sayıları 44
4.4. Burdur İli Avlaklarında Avlanma Dönemlerine Göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) Verilen Ceza Sayıları ve Sebepleri 45
4.5. Avlanma Dönemlerine Göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) Burdur İli Pul Satışı 48
4.6. Avcıların AVBİS ile İlgili Düşünceleri 48
5. TARTIŞMA VE SONUÇ 50
KAYNAKLAR 58
ÖZGEÇMİŞ 62

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

AV YÖNETİM BİLGİ SİSTEMİNDE AV, AVCI VE AVLAK ÖZELLİKLERİ: BURDUR İLİ ÖRNEĞİ

Yasin YILDIRIM

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Orman Mühendisliği Anabilim Dalı

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Şengül AKSAN

Araştırma Avcı Bilgi Sisteminde (AVBİS) kayıtlı bilgiler ışığında il genelinde av, avcı ve avlak özellikleri ile anket verileri ışığında AVBİS sistemine avcıların bakışı değerlendirilmiştir. Sistemde yer alan av avcı ve avlaklara ait bilgiler ülkemizin başarılı ve sürdürülebilir bir av ve yaban hayatı politikasının oluşturulup geliştirilmesi için en önemli kaynaklardan biridir. Bu kapsamda avcı, avlak ve avlanılan hayvan sayısı ile ilgili bilgiler sistemden alınmış, elde edilen verilerin kıyaslanmasında ortalamalar Anova-Duncan ile gruplandırılmış, istatistiksel önem dereceleri belirlenmiş ve bulgular halinde sunulmuştur. Yerel ve genel avlanma yüzdeleri bazında anket sonuçlarına göre en yüksek avlanma oranına sahip hayvan türleri güvercin ve kınalı keklik olarak bulunmuştur. Avcıların en çok tercih ettikleri avlaklar ise Pamucak, Tefenni ve Kestel, avlaklarının diğer avlaklara göre daha çok tercih edilen avlaklar olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte sistemin avantaj ve dezavantajları belirlenmiş, sistemi iyileştirmeye yönelik öneriler sunulmuştur. Avcılar ile yüz yüze görüşülerek anket yolu ile veriler toplanmış ve elde edilen bulguların sistemden elede edilen bulgularla uyumlu olduğu gözlenmiştir. Anket sonuçlarına göre avcıların en çok tercih ettiği hayvan türleri yine Güvercin ve Kınalı Keklik, en çok tercih ettikleri avlaklar ise Bucak Çeltikçi, Kayadibi ve Pamucak olarak bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Av yönetimi bilgi sistemi, Av, Avcı, Avlak, Burdur

2019, 62 sayfa

ABSTRACT

M. Sc Thesis

CHARACTERISTICS OF HUNTER, HUNT AND HUNTING GROUND in HUNT MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM: BURDUR PROVINCE EXAMPLE

Yasin YILDIRIM

Isparta University Applied Sciences
The Institute for Graduate Education
Department of Forest Engineering

Supervisor: Asst. Prof. Dr. Şengül AKSAN

In the light of the information recorded in the Hunter Information System (AVBIS), hunting, hunter and hunting characteristics were evaluated throughout the province. And questionnaire data used for hunters' view of the AVBIS system. Information on hunters' profile is one of the most important sources for the development and development of a successful and sustainable hunting and wildlife policy in Turkey. In this context, information about hunter, hunting area and number of hunted animals were taken from the system, the mean values were grouped with Anova-Duncan, the statistical significance levels were determined and presented in findings. According to the survey results on the basis of local and general hunting percentages, animal species with the highest hunting rate were found as Pigeon and Chukar Partridge. Pamucak, Tefenni and Kestel, which are the most preferred prey by hunters, were found to be more preferred than other prey. In addition, the advantages and disadvantages of the system were identified and suggestions for improving the system were presented. Data were collected through a questionnaire by interviewing the hunters face-to-face and it was observed that the findings obtained were consistent with the findings obtained from the system. According to the survey results, the most preferred animal species of hunters were found as Pigeon and Chukar Partridge and Bucak Çeltikçi, Kayadibi, and Pamucak as hunting area.

Key Words: Hunt management information system, Hunter, Hunt, Hunting, Burdur

2019, 62 pages

TEŞEKKÜR

Tezimin yürütülmesinde desteğini ve emeğini hiçbir zaman esirgemeyen tez danışmanım sayın Dr. Öğr. Üyesi Şengül AKSAN'a, sayın hocam Prof. Dr. İbrahim ÖZDEMİR'e, sayın hocam Dr. Öğr. Üyesi Emrah Tagi ERTĞRUL'a, çalışma süresince bana desteklerinden dolayı sayın Prof. Dr. Hikmet ORHAN'a teşekkürlerimi sunarım.

Tezimin her aşamasında beni yalnız bırakmayan aileme sonsuz sevgi ve saygılarımı sunarım.

Yasin YILDIRIM
ISPARTA,2019

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 3.1. Burdur ilinin türkiye haritasındaki yeri 15
Şekil 3.2. Burdur ili avlaklar haritası 17
Şekil 4.1. Avlakların toplam av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri..... 37
Şekil 4.2. Hayvan türlerinin toplam av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri... 42
Şekil 4.3. Avlanma dönemlerine göre toplam av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri 44
Şekil 4.4. Avlanma dönemlerine göre burdur ili pul satışı 48

ÇİZELGELER DİZİNİ

Sayfa

Çizelge 3.1. Burdur ilinde bulunan avlakların sayı ve nitelikleri 16
Çizelge 3.2. Burdur ili avlaklarının bağlı olduğu ilçe, avlak ilan edildikleri tarih ve avlanma alanları (da-devlet avlağı, öa-özel avlak)..... 18
Çizelge 4.1. Av turizmi uygulama talimatına gore 2015-2019 yılları arasında avına izin verilen türler 24
Çizelge 4.2. Avcıların eğitim durumlarına göre aktiflik-pasiflik dağılımı 26
Çizelge 4.3. Avcıların eğitim durumlarının ilçelere göre dağılımı 28
Çizelge 4.4. Avcıların meslek gruplarına göre aktiflik-pasiflik dağılımı 30
Çizelge 4.5. Avlakların 2015-2016 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri..... 33
Çizelge 4.6. Avlakların 2016-2017 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri..... 34
Çizelge 4.7. Avlakların 2017-2018 avlanma dönemi av miktarı ve yerel- genel avlanma yüzdeleri..... 35
Çizelge 4.8. Avlaklara göre toplam (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 avlanma dönemlerine ait) av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri 37
Çizelge 4.9. Hayvan türlerinin 2015-2016 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri..... 39
Çizelge 4.10. Hayvan türlerinin 2016-2017 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri 40
Çizelge 4.11. Hayvan türlerinin 2017-2018 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri 41
Çizelge 4.12. Hayvan türlerinin toplam (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 avlanma dönemlerine ait) av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri..... 42
Çizelge 4.13. Avlanma dönemlerine göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) toplam av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri..... 43
Çizelge 4.14. Burdur ili'nde bulunan dernek ve kayıtlı avcı sayıları..... 45
Çizelge 4.15. Burdur ili avlaklarında avlanma dönemlerine göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) ceza sayıları..... 47

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

AVBİS	Av yönetim bilgi sistemi
DA	Devlet avlaği
DKMP	Doğa koruma ve milli parklar
KAK	Kara avciliği kanunu
MAK	Merkez av komisyonu
ÖA	Özel avlak

1. GİRİŞ

İnsanoğlu var olma çabası içerisinde önce hayatta kalmak için savunma daha sonra ise hayatını sağlıklı şekilde devam ettirebilmek için besin bulma gereksinimlerini avcı olmasının sağladığı vasıflarla karşılamıştır. Av, toplumların tarihi, kültürel ve hukuksal koşulları nedeniyle yöre ve bölgelere göre değişik şekillerde gelişen bir olgudur. Günümüz toplumunda avcılık dinlenme, eğlenme, spor aktivite, aksiyon, macera, doğayı yaşama ve doğa korumaya aktif katılım gibi hususlar ile birlikte anılmaktadır (Kiziroğlu vd., 2010). Genel anlamda avcılık yaban hayatı açısından evcil olmayan hayvan türlerinin popülasyonunu dengede tutma, onlarla beslenme veya onların zararlarını önlemeyi hedefleyen canlı ya da ölü olarak ele geçirilmesini amaçlayan bir faaliyettir (Büyükarıkan, 2018). Avcı, silah taşıma ruhsatına sahip, reşit, avcılık ve yaban hayatı ile ilgili eğitim almış, bununla ilgili yapılan sınavdan geçerli not almış ve avlanma belgesine sahip kişilerdir (Ayanoğlu, 2006).

Avcılığın safhaları; Öğrenme, Sınırlara Ulaşma, Trofe, Metot ve Sportmenlik safhaları olarak tanımlanabilmektedir. Öğrenme safhası, avcının atışla ilgili becerisini ve nişan alma süreçlerini içerir. Bilgi eksikliği nedeniyle bu safhada kazalara sıkça rastlanabilmektedir. Sınırlara ulaşma safhasında avcı yasal kurallar dahilinde belirlenen sınıra kadar ulaşmak için fazla av yapmak ve avcılık becerisini kendine ve yakın çevresine kanıtlama çabasındadır. Bu safhada avlanma tutkusu doruklarda olan avcı fazlaca enerji sarf eder ve ana amacı yasaların kendisine hak gördüğü hayvanları bir an önce avlamaktır. Trofe safhasında, avcı artık daha stratejik davranmaya ve av hayvanı konusunda daha seçici olmaya başlar. Avlanma rastgele değil, kafasında planlıdır ve hangi hayvanı ne zaman, nasıl ve kaç tane avlayacağını bilerek harekete geçer. Metot safhasında, avcı, avlanma becerisi gerektiren yöntemlere yönelir. Ana amacı avı yakalamak ya da kaçırmak değildir, daha çok ava kurtulma şansı bırakan bir davranışla avcılık aktivitesini gerçekleştirir. Sportmenlik safhasındaki avcı pek çok konuda deneyim sahibi olmuştur. Yıllar boyunca kazanmış olduğu bilgiler dahilinde genç avcılara yaban hayatının sürekliliğinin korunması, doğa sevgisi, çevre bilinci ve avlanma etkinlikleri ile ilgili eğitim verebilir durumdadır (Yavuz, 2018).

Av faaliyeti ilk başlarda özellikle besin ihtiyacını gidermek ve savaşamayacağı kadar güçlü yaban hayvanlarından korunmak için yapılmıştır. Böyle zor koşullar altında insan avlanma aracı yapmaya, tuzak kurmaya yönelmiş, birlikte hareket ederek avlanmaya başlamıştır. Bu sayede avcılık insanlar arasında iletişim kurulmasında önemli bir araç olmuştur (DKMP, 2014). Zaman geçtikçe insanlar av hayvanlarının çeşitli kısımlarından faydalanmış, bunlardan giyim eşyası ve ev malzemeleri yapmaya başlamışlardır (Özkazanç, 2002). Günümüzde avcılık, beslenme ve güvenlik zorunluluğunun dışında, insandaki avlanma içgüdüsünü tatmin faktörü ile birlikte bir hobi, spor ve sosyal aktivite etkinliği olarak kabul edilmektedir.

Türk kültüründe çok eskilere dayanan avcılık beslenme, eğlenme ve bunun yanında savaşa hazırlık aracı olarak kullanılmıştır. Türklerin hayatında avcılığın geçmişini Oğuz boylarında daha sonra Selçuklularda ve sonrasında Osmanlılarda görmek mümkündür. Osmanlılarda avcılık saraya tabi kurum, kırsal kesimlerde ise bir örgüt şeklini almış ve 1839 yılına kadar sürmüştür. Bu tarihten sonra avcılık 1937 yılına kadar denetimsiz olarak yapılmış bu tarihten sonra 3167 sayılı Kara Avcılığı Kanunu ile daha kontrollü hale getirilmiştir. Bu kanun 2003 tarihine kadar yürürlükte kalmış sonrasında bunun yerine 4915 sayılı Kara Avcılığı Kanunu gelmiştir. Günümüzde ise bu kanuna ek olarak avcılık Merkez Av Komisyonu kararları ile yürütülmektedir. Bu kanun yaban hayatını doğal habitatları ile korumayı ve kontrollü avlanmayı belirli bir düzen çerçevesinde gelecek kuşaklara aktararak yönetmeyi amaçlamaktadır (Küçükosmanoğlu ve Arslangündoğdu, 2009).

Ülkemizde bu kaynakların korunması ve geliştirilmesini amaçlayan diğer yasal düzenlemeler: 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu, Nesli Tehlikede Olan Yabani Hayvan ve Bitki Türlerinin Uluslararası Ticaretine İlişkin Sözleşme (CITES), Yabani Kuşların Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Direktifi Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Ramsar Sözleşmesi, Avrupa'nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi (Bern Sözleşmesi), Flora ile Bunların Doğal Habitatlarının Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Habitat Direktifi, 25976 Sayılı Av ve Yaban Hayvanlarının ve Yaşam Alanlarının Korunması, Zararlılarıyla Mücadele Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (Şafak, 2008).

Ülkemizde av ve yaban hayatı kaynaklarının korunması önemli sorunlardan bir tanesidir. Çünkü, av kaynaklarının korunurken çeşitli amaçlarla kullanılması da gerekmektedir. Av kaynakları hem gelecek nesillere aktarılmalı hem de kitlelerin bazı gereksinimlerini karşılayacak şekilde kullanılabilmelidir. Bu kaynakların sürdürülebilirliği, kaynakların koruma ve gerektiği kadar kullanma dengesinin göz önünde bulundurularak planlanması anlamına gelmektedir. Sürdürülebilir kullanımın amaçlarından biri olan av ve yaban hayatının yönetimi, bu zamanın gereksinimlerini gelecek nesillerinde kendi gereksinimlerini karşılayabilme imkanından taviz vermeden karşılayabilmesi olmalıdır (Güneş, 2008).

Bunu sağlamak adına gelişmiş ülkelerde avcı ve yaban hayatı gözlemcisi sayısı, avcılık için ayrılan süre, yılda kaç kez avlandığı, avlanılan hayvan türü ve miktarı, ava kaç kişi gidildiği, avcılık için ne kadar harcama yapıldığı ve avcıların demografik ve sosyo-ekonomik özellikleri, periyodik olarak belirlenmektedir (Anonim). Ülkeler bu bilgileri kullanarak avcılığın ulusal ekonomiye katkısını hesaplamakta, av ve yaban hayatlarını rasyonel olarak planlamaktadır. Av ve yaban hayatı unsurlarının doğal kaynaklarını muhafaza etmek, geliştirmek, bu etkinliğin ülke ekonomisine yarar sağlayan bir sektör haline getirmek sadece bilinçli avcılık ile sağlanabilir (Iğırcık vd., 2005).

Dünyanın hemen her tarafında avlanmaya olan ilgi gün geçtikçe artmaktadır. Avlanma lüksüne sahip olmak için çeşitli harcamalar yapmak, avcılık için gerekli bilgiye sahip olmak mecburi bir hal almıştır. Avcılık etkinliği; doğayı tanıma ve özümseme, bilgi birikimi, etik değerler bakımından eskiye göre daha çok gelişim göstermiştir (Şafak, 2009).

Avcılık harcamaları, avcılık belgesi alımından avlak sahasında av yapmaya kadar birçok harcamayı kapsamaktadır. Av sahalarında avlanabilmek avcılık belgesinin yanı sıra avcılık belgesi harcı, av pulu satın alma, silah ruhsatının alınması gereklidir. Yine av ve avcılık malzemeleri, avcı eğitimi harcamaları, yiyecek, ulaşım, konaklama giderleri avcılık harcamaları içerisinde direk harcamalardır. Avcıların avlanma sırası, öncesi ve sonrasında karşısına çıkan temel harcama kalemleri: haberleşme, rehberlik gezi harcamaları; kamuya ait alanları kullanma ücreti; özel mülkiyete alanlarını kullanma ücreti; malzeme kiralama ücretleri; yem, buz vb.

harcamaları; ısıtma ve pişirme yakıtı harcaması; kurşun, saçma, ok, vb. avlanma silahı harcamaları; diğer avlanma malzemeleri (ağ, fırdöndü, vb.) harcamaları; kamp malzemeleri harcamaları; dürbün vb. yardımcı malzemelere ait harcamalar; av köpeği, yardımcı olan hayvanlara ait harcamalar ve turizm harcamaları (konaklama, seyahat acentaları, ulaşım) ve benzeri birçok harcama olarak sayabiliriz.

Av turizmi, yerli ve yabancı avcıların av hayvanlarını kontrollü olarak kullanmasına izin verilmesini, bu kaynakların çeşitli şekillerde değerlendirilerek ülke ekonomisine katkıda bulunmasını amaçlayan etkinliklerdir (Özdönmez vd., 1996). Turizm acenteleri ve avlak işletmeleri tarafından düzenlenen av programları av meraklılarının hizmetine sunulmakta ve av turizmi kapsamında yer almaktadır. Günümüzde birçok ülke av turizmi aracılığıyla yüksek miktarlarda döviz elde etmekte, diğer bazıları da ekonomilerindeki ciddi açıkları bu etkinliklerden elde ettikleri gelirler ile kapatmaya çalışmaktadırlar.

Romanya, Polonya, İspanya gibi ülkeler avcılık turizminde adı geçen ülkeler arasında yerini almış ve her sene bu alandan oldukça yüklü gelir elde eder duruma gelmişlerdir. Avcılık neredeyse tüm ülkelerde özellikle ekonomik ve sosyal refah seviyesi yüksek bireyler için pahalı ve lüks bir uğraştır. Farklı yaban hayvanı türleri bulma ve macera yaşama isteği amacıyla birçok avcı kendi ülkeleri dışında yabancı ülkelerde avlanmayı seçmekte ve çoğu ülkede döviz kazanmak adına avlaklarını bu avcılara açmaktadır. Bu sebeple ülkemizin mevcut kaynak bakımından güçlü olduğu düşüncesiyle av ve yaban hayatı potansiyelinin geliştirilmesi oldukça önemlidir. Fakat bunun mutlaka denetimli olarak yapılması gerekmektedir. Bu bağlamda sürdürülebilir avcılığın tanımı, “Tüm dünya da doğanın en önemli unsurlarından biri olan serbest yaşayan tüm hayvanların bilinçli korunması, çevre ile yaban hayvanlarının nicel varlıkları arasında zorunlu olan dengenin bilinçli şekilde tutulabilmesi ve mümkün olduğu kadar çok sayıda yaban hayvanı çeşidinden devamlı yararlanabilme olanağı” olarak yapılabilir (Ege, 1996).

Avlanılacak hayvanların üreme dönemlerinin bilinmesi ve av yasaklarına riayet edilmesi sürdürülebilir avcılık için önemlidir. Av hayvanlarının neslinin devamlılığı için gerekli olan önlemlerin alınması ve özellikle avcıların bu konuda daha duyarlı olması gerekmektedir. Dünyada ve ülkemizde bu amaçla farklı isimler altında birçok

dernek ve çevre örgütü canlıları hayatta tutmak ve korumak için çalışmaktadır. Eğitimin çevre bilincini geliştirdiği gelişmiş bazı ülkelerde canlıların doğal yaşam alanlarının ve tür çeşitliliğinin korunması ile kanıtlanmaktadır (Hafizoğulları, 2006).

Ülkemizde yaklaşık 70 milyon hektar alan av ve yaban hayvanlarının yaşama alanı olarak kullanılabilecek durumdadır (Tercan, 2017). Kullanılabilir bu avlak alanları barındırdıkları bitki ve hayvan türleri, iklim gibi bazı özellikler açısından çeşitli ekosistemlere ayrılmışlardır. (Ay vd., 2005). Bu ekosistemlerde mevcut kaynakları tehdit eden plansız kullanımın bazı önlemlerle planlı hale getirilmesi ve kontrol altına alınması bugün ve gelecek için oldukça önemlidir (Oğurlu, 2008).

450 kuş, 132 memeli, 345 balık, 106 sürüngen ve diğer canlı gruplarıyla beraber ortalama 80 bin hayvan türüne sahip ülkemizde zengin bir tür çeşitliliği mevcuttur. Yine de bu türlerin sayılarının olması gerekenden daha az olduğu, yüksek sayıda kaçak avcıyı da içeren avcı sayısının kritik eşiği aştığı belirlenmiştir (Bekiroğlu ve Okan, 2006).

Doğada serbest olarak yaşayan yaban hayvanlarının bazısı yaşam ortamına bağlıyken, bazısı mevsimlere göre, uzun ya da kısa mesafelerde göç etmektedir. Yaban hayvanları için gıda, korunak, su, tozlanma, emniyetli bir yerde çiftleşme, yavrularını büyütme ihtiyacı kaçınılmazdır. Yaban hayatı kaynakları bu ihtiyacı karşılayan alanlar habitat olarak adlandırılır. Habitatlar ormanlar, tarım alanları, sulak alanlar ve doğal alanlardan oluşabilir (Mol, 2006).

Dünyadaki birçok ülkeye kıyasla Türkiye av ve yaban hayvanı türleri açısından zengin bir ülke konumundadır (Küçükosmanoğlu ve Arslangündoğdu, 2009). Yapılan çalışmalar sonucunda ülkemiz avlaklarının barındırabileceği hayvan sayısı 30.560.000 olarak bulunmuştur. Taşıma kapasitesi göz önünde bulundurulduğunda, Türkiye'de yaban domuzunun sayısı normal olmakla beraber, Yaban keçisi % 25, Geyik % 9,3, Karaca % 2,5, Alageyik ise % 1,4 oranında bulunmaktadır. Bununla birlikte türlerin populasyon yoğunlukları yani birim alanda bulunan birey sayısı açısından bakıldığında bu oranın çok iç açıcı olmadığı görülmektedir (Küçükosmanoğlu ve Arslangündoğdu, 2009).

Türkiye, orman, mera, yaban hayatı türleri ve bunların yaşadığı doğal alanların büyük bir kısmını koruyabilmiş ülkelerden bir tanesidir. Birtakım ülkelerde, ancak özel önlemler alınarak kültürü yapılan birçok yabani tür, ülkemizde doğal yayılış alanlarında yaşamaktadır (Oğurlu, 2008). Ülkemiz, av ve yaban hayatı kaynakları tür çeşitliliği hem de ekolojik habitatında barındırabileceği sayı bakımından oldukça önemli bir potansiyele sahiptir. Bunlar önemli üretim alanları olup, av hayvanları, su kuşları, balık türleri ile çok sayıda bitki ve hayvan türünün habitatını oluşturmaktadır. Bu sahalar, biyoçeşitliliği koruma ve ayrıca rekreasyon, av imalatı, balıkçılık, otlatma gibi işlevleri sebebiyle topluma hizmet etme potansiyeline sahiptir (ÇOŞK, 2005). Fakat bu potansiyelin günümüzde verimli bir şekilde kullanıldığı söylemek doğru olmayacaktır. Türkiye'de bu kaynaklar gerektiği kadar korunamamakta, kontrolsüz avcılık engellenememekte, kaynakların yönetim ve ilerlemesi bakımında var olan yasal düzenlemelerde önemli eksiklikler bulunmaktadır.

Türkiye'de avına izin verilen yaban hayvanları, kuşlar ve memeliler olarak iki ana başlıkta değerlendirilir. Kuşlar kendi içerisinde dört, memeliler ise iki alt gruba ayrıldıktan sonra, coğrafi bölgelere göre avlanma süreleri belirlenmiştir. Av hayvanlarının periyotlar halinde avı yapılabilmektedir. Ancak artık kotalı avcılığa geçildiği için haftanın her günü avlanmak mümkün olabilmektedir. Kotalı avcılıkta her bir avlağın ne kadar avcıyı kaldırabileceği ve hedef türlerden ne kadar avlanabileceği Avlak Bilgi Sistemi (AVBİS) üzerinde tanımlanmıştır. Sistemde tanımlanan her bir avlakta av hayvanlarının kotası bittiğinde avlak ava kapatılır.

4915 sayılı KAK, avlakların oluşturulması ve avcılığın avlanma planları dahilinde kontrollü ve sürdürülebilir şekilde yapılmasını sağlamıştır (Iğırcık vd., 2008). Bu Kanuna göre karada bulunan hayvanların korunması ve popülasyonlarının geliştirilmesi görevi OSB'na verilmiştir. Bu bakanlık başkanlığında, kanunun öngördüğü ilgili diğer kurum kuruluşlardan seçilecek temsilcilerin de katılması ile Merkez Av Komisyonu (MAK) oluşturulur. İllerde vali ya da vali yardımcısı başkanlığında, kanunda belirtilen kurum ve kuruluşlardan seçilecek temsilcilerin katılması ile "İl Av Komisyonu" kurulur ve bu komisyon yılda en az bir defa toplanır ve ilgili kanununda yazılı işler konusunda karar verir (Mol, 2006). MAK, illerden gelen il av komisyon kararları ile komisyona sunulan belgeleri inceleyerek, 4915

sayılı KAK'un verdiği yetkiler doğrultusunda bütün yurdu kapsayan aşağıdaki kararları almaktadır (DKMP, 2014).

- Avlanma süreleri, limitleri, yasaklanan sahalar, türler ve avlanma günleri,
- Yasaklanan avlanma araç ve gereçleri, yasak avlanma usulleri,
- Avlanan av hayvanlarının taşınması ve etlerin değerlendirilmesi ile tüfeklerin taşınması,
- Koruma altına alınan av hayvanları,
- MAK'ca avına izin verilen sürelerde izin verilen av hayvanları,
- Avlanmanın yasaklandığı sahalar (MAK, 2014).

Avlanma etkinliğinin ülke turizm sektörünün bir parçası haline getirilebilmesi, av hayvanlarının tür çeşitliliğine ve çok sayıda olmasına bağlıdır ve bunu gerektirir. Aynı zamanda yaşadıkları habitatın kapasitesinin kaldırabileceğinden de çok olamamalarını zorunlu kılar. Bu dengenin oluşması amacıyla yapılan av turizmine "sürdürülebilir av turizmi" olarak tanımlanmaktadır. Ülkemizin iklimi, coğrafik yapısı, bitki ve hayvan türleri av turizminin ilerlemesi açsından oldukça zengindir (Yıldızbakan ve Keleş, 2012).

Avlak, av ve yaban hayvanının belirlenen yöntem ve kurallarla tür, yer, zaman ve kotaları dikkate alınarak hasat edildiği av organizasyonlarının yapılacağı sahalar.

Özel Avlak: Bir bütün teşkil eden özel mülkiyetteki tapulu arazilerden, Bakanlığın avlaklar için tespit ettiği ve tanımladığı şartlara uygun olan avlaklardır.

Devlet Avlağı: Devlet ormanları, toprak muhafaza ve ağaçlandırma sahaları ve benzeri yerlerle Devlet tarım isletmeleri, baraj gölleri ve emniyet sahalarında, ilgili kurulusun muvafakat alınarak Bakanlıkça avlak olarak ayrılan yerlerdir.

Genel Avlak: Özel ve Devlet avlakları dışında kalan bütün av sahaları ile göl, lagün, bataklık ve sazlık gibi sahalardır.

Örnek Avlak: Devlet avlakları ve genel avlaklar içinde Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre ayrılan ve isletilen veya islettirilen avlaklardır.

Ekosistemin önemli unsurlarından bazıları av ve yaban hayatı kaynaklarıdır. Yaban hayatı ve hayvan türleri ile direk bağlantısı bulunduğundan, av, çevre kavramının bileşenlerinden biri olarak da kabul edilmektedir. Sorunlardan bazıları av kaynaklarının korunması, kullanılması ve yönetilmesidir. Yani, av kaynakları bir taraftan korunurken diğer taraftan çeşitli amaçlarla kullanılmaktadır ve bu da birtakım problemlerin oluşmasına neden olmaktadır. Bu sorunun, av kaynaklarının gelecek nesillere aktarılırken bunun yanında insanların bazı ihtiyaçlarını giderecek şekilde kullanılabilmesiyle çözülebileceği düşünülmektedir. Kaçak ve bilinçsiz avcılıkta ise canlıya yaşama şansı verilmeden ve üreyecek birey bırakmadan hepsinin avlanması gerçekleştirilmektedir. Kara avcılığı yapabilmek için avlanmaya izin verilen alanlarda avlanma belgesi ve Av Yönetim Bilgi Sisteminden (AVBİS) avlanma izni alınması gerekmektedir. Av Yönetim Bilgi Sistemi avcı kotası, alan kotası, av kotası, avlak kotası gibi etkenleri içermekte (DKMP, 2017) ve bu durum yasal avcıların avlanmasını olumsuz yönde etkileyebilmektedir. Av Yönetim Bilgi Sistemi (AVBİS) ile kaçak ve bilinçsiz avcılığın önlenmesi avlanan bireyler ve alanlar hakkında bilgi havuzu oluşturulması amaçlanmıştır. Avcı derneklerinde yaban hayvanlarının neslinin devam ettirilmesi için bilinçlendirme çalışmaları gerçekleştirilmekte ve bu sayede gelecek nesillerinde yaban hayatı çeşitliliği görmesi sağlanmaktadır. Av Yönetim Bilgi Sistemi (AVBİS) ile av ve yaban hayatı kaynaklarının bilinçli kullanılması, mevcut kaynak ve avcı sayısı dengesinin kurulması, avlak alalarında kaynağın belirgin bir düzen ve periyotta avlattırılıp verimliliğin sene sene arttırılması amaçlanmaktadır.

Türkiye'de yaban hayatı kaynaklarının kullanımında önemli bir role sahip avcıların profiline ilişkin yeterli düzeyde çalışma bulunmamaktadır. Yapılan çalışmalar ise genellikle av ve yaban hayvanlarının özellikleri ile avlanma yöntemlerine yöneliktir. Bu tez çalışmanın amacı, ise Burdur ilinde, sistemin kullanılmaya başlandığı tarihten itibaren amacına ulaşma anlamında verilerin değerlendirilmesi ve veri kontrolü ile yaban hayvanı ve hayvan tür çeşitliliğinin korunması açısından katkısının olup olmadığını araştırmak ile kayıtlı avcı özelliklerinin ortaya konmasıdır. Aynı zamanda

avcıların sosyo-ekonomik ve kültürel özellikleri ile avcı profilinin belirlenmesi, konu ile ilgili çalışma yapacak diğer araştırmacılara temel bir kaynak olması ve avcılık ile ilgili sorunların giderilmesine katkıda bulunması hedeflenmektedir.

2. KAYNAK ÖZETLERİ

Yavuz (2018), yaptığı çalışmada kara avcılarının profilini oluşturan temel faktörlerden olan avcılık seminerleri, avcıların avladığı ve avlamayı tercih ettiği av ve yaban hayvanları ve avlak çeşitleri gibi konuları araştırmıştır. Bu bağlamda Doğu Karadeniz bölgesinde bulunan Giresun ilinde 268 katılımcı ile görüşerek anket yolu ile veriler toplamış ve araştırmıştır.

Keleş (2015), Bartın ilindeki 260 avcı ile görüşerek anket yoluyla veriler toplamış ve avcılık eğitimleri, avcıların avladığı ve avlamayı tercih ettiği av ve yaban hayvanları, avlak tipleri ve avcılık denetimleri gibi konuları araştırmıştır. Araştırmacının elde ettiği verilere göre avcıların yaş grupları, eğitim durumları, aylık gelirleri, hangi aralıklarla ve ne amaçla avcılık yaptıkları ve kaçak avcılıkla ilgili düşünceleri belirlenmiştir.

Ay vd. (2005) Ege Bölgesi İlleri olan İzmir, Aydın, Manisa, Muğla, Denizli, Balıkesir ve Uşak'ta avlanma kartı olan avcıların profilini belirlemek amacıyla bir çalışma yapmışlardır. Avcıların meslek, aylık gelir, eğitim durumu ve yaşam koşullarını belirlemeye yönelik anket soruları hazırlamışlar ve 431 avcı ile görüşmüş ve veriler toplamışlardır. Çalışmada, görüşülen avcıların yaklaşık yarısının 35-49 yaş arasında olduğu ve yaklaşık % 41'nin 1-5 yıl arasında eğitim aldığını belirlemişlerdir.

Şafak ve Başar (2014) yaptıkları araştırmada, avcı davranışlarını etkileyen faktörleri araştırmışlardır. Araştırma verileri Marmara Bölgesi İlleri olan Balıkesir, Bursa ve İstanbul'da avcı derneğine üye 385 avcı ile yapılan anket çalışması ile elde edilmiştir. Anket özellikle avcıların gelir ve eğitim durumlarını belirlemeye yönelik sorulardan oluşturulmuş ve bunun sonucunda avlanma sıklığı, avcılık eğitimi, kaçak avlanma ile karşılaşma durumunda ihbar etme bilinci gibi unsurları araştırmışlardır.

Öztürk (2015) avcıların harcama eğilimlerini ve bu harcamaların ülke ekonomisine katkısını, yani avcılık etkinlikleri için yılda ne kadar harcama yapıldığını, harcama çeşitlerini ve düzeylerini belirlemek ve avcıların sosyo-ekonomik ve demografik özelliklerini saptamak amaçları ile bir araştırma yapmıştır. Avcıların doğrudan

ve/veya dolaylı yaptıkları harcama düzeylerinin, av ve yaban hayatında, av-avcılık malzemelerinde, sosyokültürel ve ekonomik alanlarda ortaya çıkan değişme ve gelişmelere bağlı olduğu, avlanma etkinliğinin zamanla gelişmesinin, bu etkinlikle ilgili çeşitli mal/hizmet taleplerini artırarak, günümüzde avcılıkla ilgili çeşitli sektörlerin oluşmasına yol açtığını belirtmiştir.

Gamborg ve Jensen (2017) 1001 Danimarka vatandaşı ile internet tabanlı bir anket kullanarak yaptıkları çalışmada halkın rekreasyonel avcılığa yönelik tutumunu cinsiyet, yaş, eğitim, gelir, ikametgah, avlanma koşulları ve yaban hayatına değer yönelimleri açısından incelemişlerdir. Rekreasyonel avlanma konusunda halkın % 43'ü olumlu, % 31'i ilgisiz ve % 26'sı olumsuz bir tutum sergilemiştir. Yaşlı katılımcılar ve kırsal kesimde yaşayanlar avlanma konusunda genç ve kent koşullarında yaşayanlara göre daha olumlu tutum sergilemiştir. Avlanma konusunda en olumlu tutumu olan yaş grubu 41-60 (% 47) olarak bulunmuş bunu 61-79 yaşları (% 46) arasında olanlar izlemiştir. En olumsuz tutum ise 18-20 yaş grubunda (% 52) bulunmuştur. Cinsiyet açısından, beklenenin aksine, erkekler ve kadınlar arasında rekreasyonel avlanma konusundaki tutum bakımından bir fark bulunamamıştır. Aynı şekilde, daha yüksek eğitim seviyesine sahip bireylerin olumsuz tutuma sahip olma beklentisinin aksine eğitim konusunda da bir fark bulunamamıştır. Gelir düzeyi ile rekreasyonel avcılığa yönelik tutum arasında da bir ilişki bulunamamıştır.

Ayaz (2015), 2009-2014 yılları arasında Sahil Güvenlik Komutanlığının Giresun-Hopa arasında gerçekleştirilen su ürünleri avcılık faaliyetlerinin kontrolleri sonucunda elde edilen verileri kullanarak su ürünleri yasaklarına yönelik ihlalleri incelemiştir. Giresun, Trabzon, Rize, Artvin illerinde yapılan kontrollere bakıldığında ihlalin en yüksek olduğu ilin Trabzon, en düşük olduğu ilin ise Artvin olduğunu belirtmiştir. Avcılık türleri bakımından gırgır ağları ile avcılık yapan teknelere kesilen ceza miktarlarının diğer avcılık türlerine göre fazla olduğunu bildirmiştir. Trabzon’da114 kişi, Artvin’de 91 kişi, Rize’de 32 kişi ve Giresun’da yine 32 kişinin idari para cezasına çarptırıldığını, suçun niteliği bakımından saha ihlallerinin en yüksek seviyede olduğunu bunu diğerlerinin izlediğini rapor etmiştir.

Elmas (2008) yaptığı araştırmada, insandaki avlanma içgüdüsü ve avcılığın sosyal durumun ilerlemesine etkisi ve avcılık ilkeleri üzerine çalışmıştır. Suçlu olanlar ile legal avlanan avcıların davranış farklılıklarını kıyaslamıştır. Ege Bölgesi illerinden olan Denizli'de kaçak avlanma gibi suçlardan cezai işlem uygulanmış 52 kişi ile anket yolu ile veriler toplamıştır. Araştırma sonuçlarında avcıların bilinçsiz ve eğitimsiz olduklarını, etik değerlerinin tam olarak oturmadığını bu sebeple de av suçları söz konusu olduğunda oldukça kayıtsız davrandıklarını belirtmiştir.

Özer (2015) Yaban TV'nin; Türkiye'deki yerli turist avcıların tutumlarına yönelik etkilerini incelemek, Türkiye avcılığında ve av turizmindeki etkilerini tespit etmek amacıyla yaptığı çalışmada: Türkiye'de av turizminin başlamasıyla beraber geliştirilen kurallar, yönetmelikler ve düzenlemeleri inceleyerek, Türkiye av turizminin güncel durumunu değerlendirmiştir. Araştırmasında, Türkiye'deki yerli ve yabancı turistlerin oranlarına bakılmış, av turizminin gelirleri, dünyadaki yeri ve seviyesini belirlemek için anket çalışması yapılmıştır. Anket Bursa'da 30 Mayıs-2 Haziran 2013 tarihleri arasında 200 yerli turist avcıya yapılmış ve av hayvanı türleri, bunların avlanma zamanları ve yıllık av limitleri ile avlanma çeşitleri ile ilgili veriler toplanmıştır. Aynı zamanda "avdaş" terimi literatüre kazandırılmaya çalışılmıştır. Türkiye av turizminin yazılı, işitsel ve görsel medyasının günümüze kadar hangi süreçlerden geçerek geldiği, bunlardan görsel medyanın (Yaban TV) Türkiye'de av turizmine katılan yerli turist avcıların tutumlarına yönelik etkileri incelenmiş, olumlu ve olumsuz etkileri araştırılmıştır.

Çalışma sonuçlarına göre YABAN TV'nin lisan almada, harcamlarda ve kurallara uymada olumlu etkisinin olduğu ve bilinçli avcılığa katkı sağladığı saptanmıştır.

Yıldızbakan ve Keleş (2012) yaptıkları çalışmada dünyada ve Türkiye'deki avcılık ve av turuzmi ile ilgili avcılık tarihi ve hukukunda gelişmeleri araştırmışlardır. Avlanma konusundaki temel sorunları; kaçak avlanma, eğitim eksikliği, canlıların yaşam alanlarına verilen zarar, kaçak avlanan avcı sayısının fazlalığı, pestisit kullanımının artması olarak belirtmişlerdir. Bilinçsiz avcılığın engellenmesi, yöre insanının kaçak avcılığa daha çok hassasiyet göstererek kaynakları korumaya olan katkısının artırılması ve yine halkın av turizmini devamlı bir gelir kaynağı olarak algılaması halinde av turizminin bölge insanına birçok katkısının olacağını rapor

etmişlerdir. Bu katkıların turizm etkinliklerinin çeşidinin artırılmasına, ekonomik kalkınmaya önemli bir destek oluşturması ve çok fakir olan orman köylerine ekonomik açıdan önemli bir gelir kaynağı oluşturduğunu ve ekonomik katkının gelecek senelrde de devam ettirilebilmesi için bazı önlemlerin alınması gerektiğini bildirmişlerdir.

Şafak (2008) yaptığı çalışmada insan-yaban hayatı çatışmasının nedenleri ve olası çözüm yöntemlerini araştırmıştır. Doğal kaynakların ve av kaynaklarının korunması kapsamında dünyada düzenlenen uluslararası anlaşma ve av hayvanı sayısını artırmak için yapılan projelere avcı ve av hayvanları ile direk bağlantıda olan kırsal kesimde yaşayan bazı kesimlerin karşı çıktığını belirtmiştir. Şehirde yaşayan insanların çoğunluğunun doğal kaynakları koruma çalışmalarını desteklediği bunun aksine bu kaynaklardan yararlanan kesimin bu düzenleme ve gelişmelere şiddetle karşı çıktığı rapor edilmiştir.

Buveriler göz önünde bulundurularak çatışmaların aktif olarak yönetilmesi için bazı öneriler sunulmuştur. İnsan ile yaban hayatı çatışmalarının hayvanların ihtiyaçlarını gidermek amacıyla yerleşim yeri yakınlarına gelmesi, bunların sayısal olarak yoğunluğunun artması sebebiyle değişik yaşam alanlarına yönelmesi, insanların çoğunlukla yırtıcı olan av hayvanlarından korkması şeklinde oluştuğunu ve bunların bahsedilen çatışmanın miktarını arttırdığını rapor etmiştir.

Enescu ve Aureliu-Florin (2017) çok çeşitli vahşi yaban hayvanı türlerine sahip Romanya’nın özel sektöre veya devlete ait toplam 2.151 avlanma alanı olduğunu belirtmişlerdir. Ülkede avlanmanın Orta Çağ'dan beri düzenli bir aktivite olarak yapıldığını fakat ilk modern düzenlemenin 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren yapılmaya başlandığını rapor etmişlerdir. Şu anda geçerli olan mevzuata göre, Romanya'da avlanmaya 18 memeli türü ve 39 kuş türü için izin verilmektedir. Boz ayı (*Ursus arctos* L.), gri kurt (*Canis lupus* L.) ve yaban kedisi (*Felis silvestris* Schreber) türlerine özel önem gösterilmektedir. Yasalara göre, avlanmasına izin verilen başlıca hayvan türleri: Avrupa tavşanı (*Lepus europaeus* Pallas), kızıl geyik (*Cervus elaphus* L.), bayağı sülün (*Phasianus colchicus* L.), karaca (*Capreolus capreolus* L.) , yaban domuzu (*Sus scrofa* L.), alageyik (*Dama dama* L.), sülünler, bıldırcınlar, kazlar, ördeklerdir. Romanya boz ayı (*Ursus arctos* L.) ve gri kurt

(*Canis lupus*) populasyonları ile ünlü bir Avrupa ülkesidir. Boz ayı ve gri kurt popülasyonları sırasıyla % 25-35 ve % 30 civarındadır.

Ljung (2014) av faaliyetinde bulunmayan İsveçlilerin avlanma tecrübesine ilişkin avlanma konusundaki tutumlarını hem ulusal olarak hem de kentsel (Stockholm) ve kırsal bölgelerdeki (Kuzey İsveç) anket çalışması yaparak incelemiştir. Avlanmaya olan olumlu tutumlar, kırsal kesimde yaşamak, erkek olmak, daha yaşlı olmak ve üniversiteye devam etmekle ilişkili olarak bulunmuştur. Avcı olmayanların % 66'sının av faaliyetinde bulunan bir yakını olduğu ve % 65'i en az yıllık olarak av eti tükettiği belirtilmiştir. Stockholm'de yani kentte yaşayan ve avcılık yapmayan kesimin, kırsalda yaşayanlara (Kuzey İsveç) nazaran avlanma faaliyetine daha negatif yaklaştığı gözlenmiştir. Fakat 1980 ve 2012 arasında avlanma % 72'den % 84'e yükselmiş, bunun sebebinin, sürücülerin, bahçıvanların, çiftçilerin ve ormancıların zarar görmesine neden olan yabani hayvan sayısındaki artış olduğu belirtilmiştir. Diğer sebepler avcılık uygulamaları ve mevzuatındaki değişikliklerin yanı sıra yerel ve organik yiyecek yeme eğilimlerini içermektedir. İsveçli avcıların anketinden elde edilen sonuçlar 12 ay boyunca çoğunlukla kızıl tilki (*Vulpes vulpes*) ve Avrupa porsuğu (*Meles meles*) avladıklarını göstermiştir.

Işık Hafızoğulları (2006), Tekirdağ ili ve ilçelerindeki avcı derneklerine üye avcılarla yapmış olduğu anket çalışmasında yaban hayvanlarının yaşamını olumsuz etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yaptığı çalışmada, çevre kirliliği ve avcılık etkinliğinin karada yaşayan av hayvanlarına olan olumsuz etkilerini ortaya koymuştur. Bununla birlikte olumsuz şartların ortadan kaldırılabilmesi için yapılabilecekleri saptamaya çalışmıştır. Değerlendirmeleri sonucunda tarım ve orman alanlarının azalmasıyla insan populasyonunun, endüstrileşme ve sanayi kuruluşlarının miktarının artışının paralel olduğunu belirtmiştir. Arıtma tesisi bulunmayan sanayi kuruluşlarının ve yanlış zirai yöntemlerinin kullanılmasının çevre kirliliğine, kaçak ve aşırı fazla avlanın ise av hayvanlarının sayılarının azalmasına neden olduğunu belirtmiştir. Bu veriler ışığında doğru zirai yöntemlerin uygulanması ve arıtma tesislerinin kontrolü gibi önlemler alınmasıyla çevre kirliliğinin daha aza indirgenmesi ve doğal kaynakların korunmasının mümkün olacağı vurgulanmıştır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Av Yönetim Bilgi Sisteminde 6. Bölge Müdürlüğüne bağlı bulunan Burdur İli çalışma alanı olarak belirlenmiştir. Burdur İli; Güney-Batı Anadolu'da Göller Bölgesi olarak bilinen Batı Akdeniz Bölgesinde bulunur (Şekil 3.1). Yüzölçümü 6.887 km^2 olup, ülke topraklarının yüzde 0.88'ini kaplamaktadır. Akdeniz Bölgesi sınırlarında bulunmasına karşın ilin kışları soğuk ve yağışlı, yazları sıcak ve kuraktır. İlin deniz seviyesinden yüksekliği ortalama 1000 m'dir. Sıcaklığı kışın Ocak ayında -16,7°C ile yazın Temmuz ayında +39,6°C arasında seyreden ilin yıllık ortalama sıcaklık derecesi 13.2 C°'dir. Yıllık yağış ortalaması 443 milimetredir. Yağış kışın daha fazla olup, en çok Aralık ayında görülmektedir (Çelik, 2013). Güneyde sedir (*Cedrus libani*), batı ve kuzey kesimlerde karaçam (*Pinus nigra*), güney kesimde ise meşe (*Quercus*) ve kızılçam (*Pinus brutia*) ağaçlarına rastlanır (TCKB, 1996)

Şekil 3.1. Burdur ilinin türkiye haritasındaki yeri (Wikipedia, 2019)

Burdur ilinde bulunan toplam 18 devlet ve 1 özel avlak bulunmaktadır (Çizelge 3.1). Bunlar Ağlasun, Ağlasun Sarıova, Akçaköy, Aziziye, Bucak Çeltikçi, Cimbilli, Çavdır, Düdenköy, Dirmil, Kayadibi, Kemer Kestel, Kozluca, Bucak Melli, Pamucak, Tefenni, Büğdüz ve Gölhisar devlet avlaklarıdır. Örtülü ise bölgede bulunan tek özel avlaktır. Avlakların Burdur ilindeki konumları Şekil 3.2. de görülmektedir.

Çizelge 3.1. Burdur ilinde bulunan avlakların sayı ve nitelikleri (DKMP, 2019a).

BURDUR AVLAK SAYI VE ÇEŞİTLERİ	
Avlak çeşitleri	**Sayı**
Örnek Avlak	-
Devlet Avlağı	18
Genel Avlak	-
Özel Avlak	1
Toplam Alanları (Ha.)	**709.171**

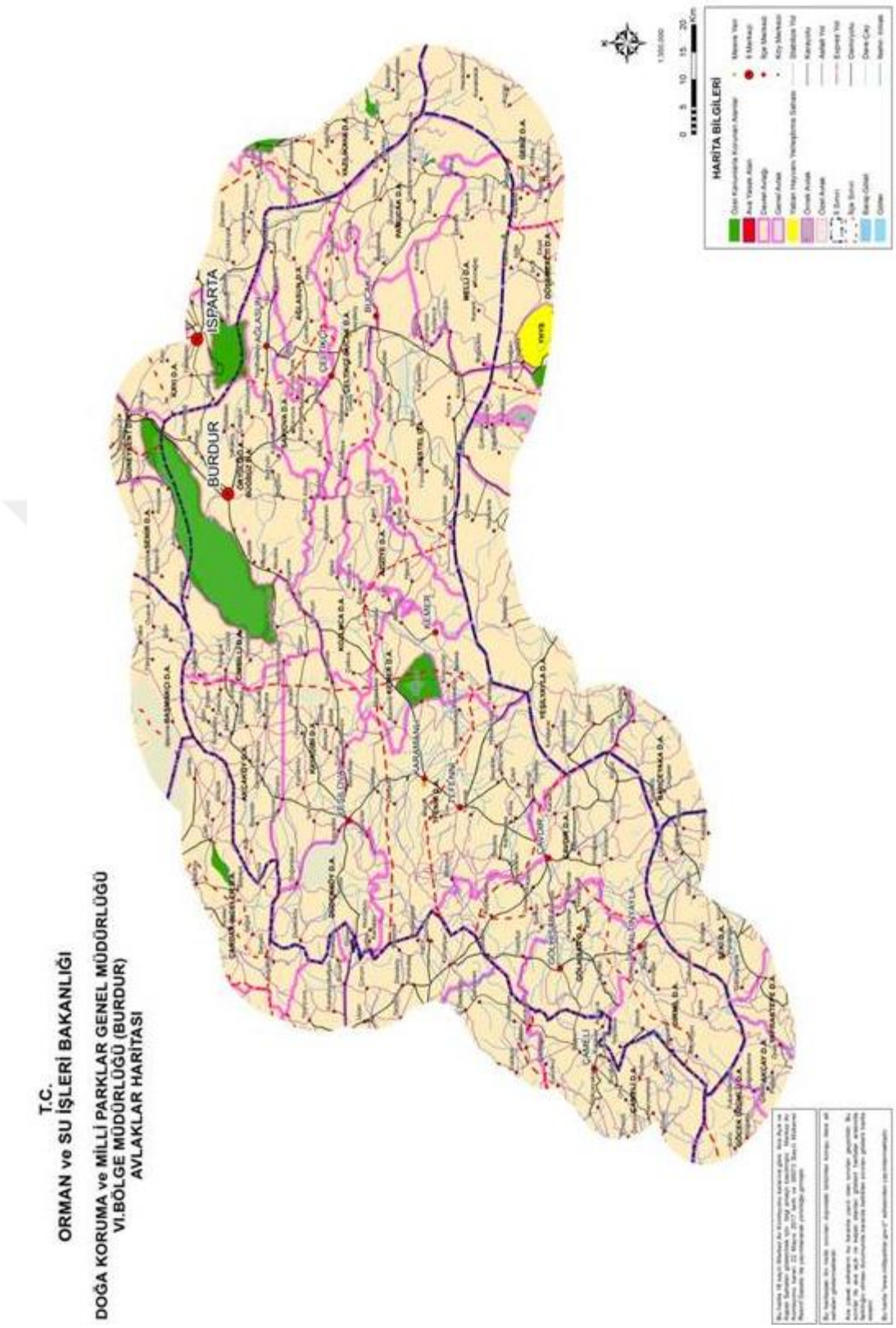

Şekil 3.2. Burdur ili avlaklar haritası (DKMP, 2019b)

Burdur ilinde bulunan toplam 18 devlet ve 1 özel avlağın kapladığı alan 709.171 ha'dır. En büyük avlanma alanına sahip avlaklar, 98.920 ha ile Tefenni ilçesinde bulunan Tefenni Devlet Avlağı, 65. 211 ha ile Çavdır ilçesinde bulunan Çavdır Devlet Avlağı ve 60.372 ha ile Bucak ilçesine bağlı Kestel avlağıdır. 19.048 ha ve 23.206 ha avlanma alanına sahip Ağlasun Sarıova ve Cimbilli avlakları diğer avlaklara göre daha küçük avlaklardır. Ağlasun, Aziziye, Dirmil ve Gölhisar 2013 yılında avlak olarak kabul edilmiş diğerlerine göre eski avlaklardır. Ağlasun Sarıova ve Büğdüz avlakları ise 2018 yılında avlak ilan edilmiştir. 2018 yılında avlak ilan edilen Örtülü özel avlağı 25.052 ha avlanma alanına sahiptir (Çizelge 3.2).

Çizelge 3.2. Burdur ili avlaklarının bağlı olduğu ilçe, avlak ilan edildikleri tarih ve avlanma alanları (D.A-Devlet Avlağı, Ö.A-Özel Avlak)

Avlak Adı	Bağlı Olduğu İlçe	Avlak İlan Edildiği Tarih	Avlanma Alanı
Ağlasun D.A	Ağlasun	08.07.2013	26.558
Ağlasun Sarıova D.A	Ağlasun	27.04.2018	19.048
Akçaköy D.A	Yeşilova	07.04.2015	35.006
Aziziye D.A	Kemer	08.07.2013	27.536
Bucak Çeltikci D.A	Bucak	04.04.2016	28.855
Cimbilli D.A	Merkez	07.04.2015	23.306
Çavdır D.A	Çavdır	04.04.2016	65.211
Düdenköy D.A	Yeşilova	07.05.2015	27.187
Dirmil D.A	Altınyayla	24.04.2013	26.503
Kayadibi D.A	Yeşilova	07.04.2015	34.530
Kemer D.A	Kemer	07.04.2015	27.465
Kestel D.A	Bucak	07.04.2015	60.372
Kozluca D.A	Kemer	04.04.2016	28.932
Bucak Melli D.A	Bucak	04.04.2016	41.789
Pamucak D.A	Bucak	04.04.2016	40.053
Tefenni D.A	Tefenni	07.04.2015	98.920
Büğdüz D.A	Merkez	27.04.2018	46.600
Gölhisar D.A	Gölhisar	31.12.2013	26.248
Örtülü Ö.A	Örtülü	08.05.2018	25.052
Toplam			**709.171**

Araştırma konusuna ilişkin veriler iki şekilde elde edilmiştir: İlk olarak Av Yönetim Bilgi Sisteminde (AVBİS) yer alan bilgiler içerisinde yer alan av, avlak ve avcı özellikleri incelenmiş, daha sonra sistemde bulunmayan bilgilerin elde edilmesi amacıyla 100 adet avcıyla anket çalışması yapılmıştır.

Bu araştırmanın yürütülmesinde izlenen genel yöntem kapsamı; literatür analizi, verilerin elde edilmesi (AVBİS sisteminden ve anket yolu ile), veri analizi ve

değerlendirme aşamalarından oluşmaktadır. Literatür analizi aşamasında; ulusal literatür (süreli ve süresiz yayınlar) baskılı veya dijital ortamdaki kütüphaneler literatür taraması yöntemiyle belirlenip elde edilmiştir. Burdur İli AVBİS verilerine erişim için Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğünden 25.10.2018 tarihli ve 53741894-622.99-E.3090130 sayılı karar ile izin alınmış, sonrasında Burdur Doğa Koruma ve Milli Parklar VI. Bölge Müdürlüğü'nde görevli yetkili kişilerden tez çalışması için gerekli bilgilere ulaşılmıştır.

Anket formunda yer alan sorular ise sırasıyla avcı profili, avlanma nedenleri, avlamayı tercih ettikleri avlak ve hayvan türleri, avlanma sayı ve sıklığı ile avcıların AVBİS ile ilgili görüşleri ile ilgilidir.

T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Müdürlüğü web sayfasında hızlı erişim menüsünde bulanan AVBİS'e (http://www.milliparklar.gov.tr/avbis) giriş yapıldığında Avcı İşlemleri, Avlak İşlemleri, Dernek/Bayii İşlemleri, Pul Satış İşlemleri, Kabahatlar Kanunu, Raporlar, Genel Raporlar ve Kütük Defteri olmak üzere 8 sekme yer almaktadır. Bu sekmelerin içerikleri aşağıdaki gibidir.

Avcı İşlemleri sekmesinde; avcı bilgileri, nakil işlemleri, vize işlemleri, avcı belge ve vize yazdır alt sekmeleri bulunmaktadır.

Avlak İşlemleri sekmesinde; Avlak bilgi girişi, avlak-hayvan türü girişi, yıllık program girişi alt sekmeleri bulunmaktadır.

Dernek/Bayii İşlemleri sekmesinde; Dernek/bayii kayıt ve Dernek/bayii yetkili işlemleri alt sekmeleri bulunmaktadır.

Pul Satış İşlemleri sekmesinde; İl şube satış işlemi ve Dernek/bayii satış işlemi alt sekmeleri bulunmaktadır.

Kabahatlar Kanunu sekmesinde; Ceza işlemleri, fahri av müfettişi işlemleri, T.C.'si bilinmeyen kişi sorgulama, T.C. ile kişi ve adres sorgulama, T.C. ile kişi

bilgilerini sorgulama, T.C. ile yabancı kişi bilgilerini sorgulama, T.C. ile adli sicil kaydı sorgulama alt sekmeleri bulunmaktadır.

Raporlar sekmesinde; Avlanacak avcı listesi, avcı bilgileri, avlak avcı bilgileri, hayvan türleri, pul satış işlemleri, harç bilgileri sorgulama, ceza bilgileri sorgulama, fahri müfettiş bilgileri sorgulama, sayir eşya raporu, tazminat raporu, dernek/bayii pul satış raporu, belge iptal sorgulama, dernek üye avcı listesi, dernek bayii/protokol raporu, eğitim durum raporu, meslek durum raporu, derneğe üye olmayan avcı raporu, pul satış işlemleri detay, avlak kota ve avcı izin bilgileri alt sekmeleri bulunmaktadır.

Genel Raporlar sekmesinde; Genel avcı sorgulama ekranı, grafiksel ülke geneli pul satışı, grafiksel ülke geneli harç bilgileri, grafiksel il avlak sayıları raporu, ülke geneli ceza bilgileri, avcı rezervasyon raporu, pul aitlik raporu, grafiksel eğitim durum raporu alt sekmeleri bulunmaktadır.

Kütük Defteri sekmesinde; avcı kütük defteri alt sekmeleri bulunmaktadır.

AVBİS sisteminden elde edilen, yukarıda detaylandırılan başlıklar altında bulunan tüm veriler SPSS 23.0 istatistik yazılımının veritabanına aktarılarak gerekli çözümlemeler ortaya konulmuştur. Bu çalışmada nonparametrik analiz tekniklerinden Ki-kare bağımsızlık testi uygulanmıştır. Avcıların eğitim durumlarına ve meslek gruplarına göre aktiflik-pasiflik durumları ile illere göre eğitim durumları arasındaki ilişkiyi kıyaslamak için Ki-kare testi yapılmıştır. Yıllara göre, avlak ve avlanılan hayvan türlerinin yerel ve avlanma yüzdelerinin kıyaslanmasında ise ortalamalar Anova-Duncan ile gruplandırılmış ve istatistiksel önem dereceleri belirlenmiştir. Anketlerden elde edilen verileri değerlendirmede ise yüzde hesaplamaları yapılmış ve bulgular halinde sunulmuştur.

4. BULGULAR

Av Bilgi Sistemi (AVBİS), gerek avcıları, gerekse avlakları kontrol altında tutmayı ve ekolojik dengeyi sağlamayı amaçlayan bir avlanma bilgi sistemidir. Bu sistem, tüm avcılara av yerlerini ve kotalarını av faaliyetine dair bilgileri önceden belirlemek ve kayıt olmak zorunluluğu getirmektedir.

Av dönemi, Merkezi Av Komisyon Kararı (MAK)'nın Resmi Gazete'de yayınlandığı tarihte başlayıp, yeni kararın Resmi Gazete'de yayınlandığı zamana kadar geçen süreyi ifade eder.

Av yılı ise, ilgili 1 Nisan'dan başlayarak takip eden yılın 31 Mart sonuna kadar olan süreyi ifade eder.

Avlanma dönemlerinde MAK kararında ilan edilen genel ve devlet avlakları ve bu avlaklar için belirlenecek kotalar ile AVBİS'te yer alır. Herhangi bir türe ait kotanın dolması durumunda, kotası dolan türün o avlakta avlanması yasaklanır. Kotası dolunca avlanma süreleri gözetilmeksizin o avlak ava kapatılır.

Avcının avlanma izin kart numarası AVBİS'e giriş şifresidir. İzni olmayanlar 0850 888 06 06 çağrı merkezini arayarak gerekli izni alabilmektedir. Ayrıca avcıların izin talepleri il şube müdürlüklerince AVBİS üzerinden de alınabilmektedir. Avcı Akıllı Mobil Cihaz Uygulaması (AVA), "AVA Avcı" ve "AVA Memur" olarak Google Play Store ile IOS'dan akıllı telefonlara indirilerek kullanılabilmektedir. Bu programla, avcılar rezervasyon yapabilmekte, av koruma görevlileri ise avlanacak avcıların listesini görebilmektedir. Avcılar, sisteme girdikten sonra avlanma için gerekli izni alabilmektedir. AVA'ya TC. kimlik numarası ve avcılık belge numarasını girerek erişebilmektedir.

Avlanma izin kartlarının ücretleri her yıl değişmekle birlikte 2017-2018 av dönemi için bakanlık makamınca 15 Mayıs 2018 tarihli ve 30422 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Avcı Eğitimi ve Avcılık Belgesi Verilmesi Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin 4'üncü maddesi kapsamında avcı derneğine üye olanlar için 110.00 TL, avcı derneğine üye olmayanlar için ise 220.00 TL olarak belirlenmiştir.

MAK kararı içerisinde avcılara ilan edilen avlak alanlarında av hayvanı gruplarına göre; avlanma başlangıç ve bitiş tarihleri ile avlanma süreleri, İl Şube Müdürlüklerince AVBİS'e girilmektedir. Kota sınırı konmayan türlerden olan ekin kargası, alakarga, küçük karga, leşkargası ve saksağanın MAK kararında açıklanan gün ve sınırlar çerçevesinde avlanılmasına izin verilmektedir. Bu tür avların isimleri avlanma izin belgesinde otomatik olarak görülecektir.

Avlakta avcı güvenliği, avlağın ve avlanılacak türün özellikleri dikkate alınarak devlet ve genel avlaklarda 100-250 ha'lık alanda bir avcı avlanacak şekilde; sulak alan karakteri gösteren genel avlaklarda ise 30-100 ha'lık alanda bir avcı avlanacak şekilde avlağa girecek günlük avcı sayısı İl Şube Müdürlüğü tarafından belirlenerek AVBİS'e girilmektedir. Avlağa girecek günlük avcı kotası dolduğunda ilgili avlak o gün için avcının görmesi ve avlanma için seçmesine kapanmaktadır. Avcı kotası dolmayan diğer günler avcı seçimine açık görülmektedir.

Genel veya devlet avlaklarında avcılar MAK sınırları çerçevesinde izin almış oldukları aynı gün içerisinde bir kanatlı-bir memeli ya da iki kanatlı-iki memeli av hayvanını avlayabilmektedir. Avcı eğer ikinci bir avlaktan izin alırsa, birinci avlakta almış olduğu türlerin haricindeki türler için kota alabilmektedir. Sistem üzerinden izin almak isteyen avcılar 5 gün önceden giriş yaparak avın açık olduğu salı, çarşamba, cumartesi ve pazar günleri ile resmi ve idari tatillerde sistem izini alabilmektedir.

Keklik türlerinin (Kınalı Keklik, Kum Kekliği, Çil Keklik) her biri için, kotalar ayrı ayrı hesap edilmelidir. AVBİS'te Kınalı Keklik ve Kum Kekliği için tek bir satır oluşturulduğundan, Kınalı Keklik ve Kum Kekliği kotaları toplanarak bu satıra girilmelidir. Çil Keklik kotaları Çil Keklik için oluşturulan satıra girilmelidir.

Sistem 2012 yılından itibaren mevcut ve kullanılabilmekte olup, sistemin kullanıcıları ile yapılan görüşmede, sistemin gerektirdiği verilerin eksiksiz tamamlandığı ve avcılar tarafından da daha bilinçli olarak kullanıldığı yani sistemin verimli şekilde çalıştığı belirtilen son üç avlanma döneminin (2015-2016; 2016-2017; 2017-2018) verileri değerlendirilmiştir. Bu dönemler ilgili yıl 1 Nisan'dan gelecek yılın 31 Mart'ına kadar olan zamanı kapsamaktadır. Fakat sistemde veriler

av dönemi sonunda kayıt altına alındığından 2015-2016 av dönemi için 2016, 2016-2017 av dönemi için 2017, 2017-2018 av dönemi içinse 2018 yılı ifadeleri kullanılmıştır. AVBİS verilerinin sistemden alındığı zaman 2018-2019 av dönemi halihazırda kapanmadığı ve verileri eksik olması sebebiyle değerlendirmeye alınmamıştır.

Yukarıda Çizelgeda belirtilen 18 devlet avlağının 17'si bu yıllarda avlanmaya açıkken, Merkez Av Komisyonunca avın yasaklandığı Gölhisar avlağı kapalıdır ve bu sebeple sistemden verileri alınamamış ve değerlendirilememiştir. Ayrıca Örtülü özel avlağı şahsa ait olduğundan yine verileri alınamamış ve çalışmamızda değerlendirilememiştir.

Av turizmi uygulama talimatına göre 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019 avlanma dönemlerinde avına izin verilen memeli, kuş ve yırtıcı yaban hayvanı türleri Çizelge 4.1'de görülmektedir.

Çizelge 4.1. Av turizmi uygulama talimatına gore 2015-2019 yılları arasında avına izin verilen türler (Anonim, 2014)

Hayvan Türleri	Yıl			
	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019
Anadolu yaban koyunu	✓	✓	✓	✓
Yaban keçisi	✓	✓	✓	✓
Çengelboynuzlu dağ keçisi	✓	✓	✓	✓
Kızıl geyik	✓	✓	✓	✓
Melez yaban keçisi	✓	✓	✓	✓
Karaca	✓	✓	✓	✓
Yaban domuzu	✓	✓	✓	✓
Ceylan	X	X	X	✓
Ayı	✓	X	X	X
Çakal	X	X	X	X
Tilki	X	X	X	X
Kaya Sansarı	X	X	X	X
Yaban Tavşanı	✓	✓	✓	✓
Yaban Domuzu	✓	✓	✓	✓
Sakarmeke	✓	✓	✓	✓
Ördek	✓	✓	✓	✓
Çulluk	✓	✓	✓	✓
Su Çulluğu	✓	✓	✓	✓
Güvercin	✓	✓	✓	✓
Tahtalı	✓	✓	✓	✓
Karatavuk	✓	✓	✓	✓
Öter Ardıç	✓	✓	✓	✓
Bozkaz	✓	✓	✓	✓
Üveyik	✓	✓	✓	✓

AVBİS'in 6. sekmesi olan Raporlar sekmesinde 19 alt sekme bulunmaktadır. Ancak bu sekme altından sadece avcı bilgileri, avlak avcı bilgileri, eğitim durum raporu, meslek durum raporu, hayvan türleri ve avlak kota ve avcı izin bilgileri verileri tarafımıza verilmiş olup bunlar aşağıda sırayla istatistiki olarak değerlendirilmiştir.

4.1. Avcı Bilgileri, Avlak-Avcı Bilgileri İle Eğitim ve Meslek Durum Raporu Alt Sekmesinde Bulunan Verilerin Değerlendirilmesi

4.1.1. Avcıların eğitim durumlarina göre aktiflik-pasiflik dağilimi

Eğitim durumu sekmesinde bulunan bilgiler sistemin açılışından itibaren olan tüm verileri içermekle birlikte avlanma dönemlerine ya da yıllara ait ayrı bilgi kategorisi yer almamaktadır. Eğitim durumu başlığında yer alan alt başlıklar Bilinmiyor, Ilköğretim, Ortaöğretim, Lise, Ön lisans, Lisans, Yüksek lisans ve Doktora olup Avcıların eğitim durumlarına göre aktiflik-pasiflik dağılımlarını belirlemek için Ki-kare bağımsızlık istatistik yöntemi sonucu elde edilen değerler Çizelge 4.2'de verilmiştir.

Çizelgede avcıların eğitim durumlarına göre değişen aktiflik dağılımı verileri sistemin açılmasından bu yana kayıtlı olan tüm bilgileri içermektedir, yıllara göre bir ayrım yapılmamıştır.

Çizelge 4.2. Avcıların eğitim durumlarına göre aktiflik-pasiflik dağıl

Eğitim Durumu		Durumu		Total	P
		Aktif	Pasif		
Bilinmiyor	Sayı	500_a	298_b	798	,000
	% Eğitim Durumu	62,7%	37,3%	100,0%	
	% Durumu	21,3%	35,7%	25,1%	
İlköğretim	Sayı	861_a	299_a	1160	
	% Egitim Durumu	74,2%	25,8%	100,0%	
	% Durumu	36,6%	35,9%	36,4%	
Ortaöğretim	Sayı	274_a	74_b	348	
	% Egitim Durumu	78,7%	21,3%	100,0%	
	% Durumu	11,7%	8,9%	10,9%	
Lise	Sayı	425_a	73_b	498	
	% Egitim Durumu	85,3%	14,7%	100,0%	
	% Durumu	18,1%	8,8%	15,6%	
Ön Lisans	Sayı	75_a	24_a	99	
	% Egitim Durumu	75,8%	24,2%	100,0%	
	% Durumu	3,2%	2,9%	3,1%	
Lisans	Sayı	197_a	58_a	255	
	% Egitim Durumu	77,3%	22,7%	100,0%	
	% Durumu	8,4%	7,0%	8,0%	
Yüksek Lisans	Sayı	16_a	8_a	24	
	% Egitim Durumu	66,7%	33,3%	100,0%	
	% Durumu	0,7%	1,0%	0,8%	
Doktora	Sayı	3_a	0_a	3	
	% Egitim Durumu	100,0%	0,0%	100,0%	
	% Durumu	0,1%	0,0%	0,1%	
Toplam	Sayı	2351	834	3185	
	% Egitim Durumu	73,8%	26,2%	100,0%	
	% Durumu	100,0%	100,0%	100,0%	

Çizelge 4.2. avlanma etkinliğinde bulunan kişilerin çeşitli eğitim durumlarına sahip olduğunu göstermektedir. Toplamda 3185 kişiden alınan veriler ışığında, en büyük

payı %36,40 ile ilköğretim mezunları oluşturmuştur. Bunu lise mezunları %15,6 ve ortaöğretim mezunları %10,9 pay ile izlemektedir. En düşük oranı ise %0,1 ile doktora ve %0,8 ile yüksek lisans mezunları oluşturmaktadır. Sistemin açılmasından bu yana kayıt altına alınan tüm avcı bilgilerine göre bu avcıların toplamda %73,80 oranının aktif, %26,2 oranının pasif avcı olduğu bulunmuştur (Çizelge 4.2). Doktora mezunlarının %100, lise mezunlarının %85,3, ortaöğretim mezunlarının ise %78,7'sinin aktif avcılık yaptığı görülmüştür. Pasif durumdaki avcıların mezun grupları ise en fazla %37,3 ile bilinmeyen, %33,3 ile yüksek lisans ve %25,8 ile ilköğretim gruplarından oluşturmuştur ($P<0.01$).

Anket verileri değerlendirildiğinde sistemden alınan bilgilere benzer sonuçlar elde edilmiştir. Toplam 100 kişiden alınan veriler ışığında, avcıların %44.0'ünün ilköğretim, %25.0'nin ortaöğretim ve %23.0'nün lise mezunu olduğu bulunmuştur. En düşük oranlar ise yine yüksek lisans ve doktora mezunlarından oluşmaktadır.

Bununla birlikte avcıların yaş durumuna bakıldığında avcıların %48.0'nin 39-45 yaş grubunda bulunduğu, bu grubu %25.0 ile 46 ve üstü yaş grubunun izlediği görülmüştür. 25-31 yaş grubunda olan avcılar %20.0 iken 18-24 yaş arası genç avcıların oranı ise %7.0 gibi düşük bir oranda bulunmuştur.

4.1.2. Avcıların eğitim durumlarinin ilçelere göre dağilimi

Çizelge 4.3'te avcıların eğitim durumlarının ilçelere göre dağılımını belirlemek için Ki-kare istatistik yöntemi sonucu elde edilen değerler verilmiştir. Tüm ilçelerde avcıların en yüksek oranda ilköğretim mezunlarından, en düşük oranda ise doktora mezunlarından oluştuğu bulunmuştur. İlköğretim mezunlarından sonra tüm ilçelerde en büyük oran ortaöğretim ve lise mezunu avcılara aittir. Doktora mezunu avcılara sadece Merkez ve Çeltikçi ilçelerinde rastlanmıştır.

Çizelge 4.3. Avcıların eğitim durumlarının ilçelere göre dağılımı

İlçe Adı		Eğitim Durumu								Total	P
		Bilinmiyor	İlköğretim	Ortaöğretim	Lise	Ön Lisans	Lisans	Yüksek Lisans	Doktora		
Ağlasun	Sayı	3_{a}	31_{c}	$6_{b, c}$	$6_{a, b, c}$	$2_{b, c}$	$1_{a, b}$	$0_{a, b, c}$	$0_{a, b, c}$	49	
	%İlce_Adi	6,1%	63,3%	12,2%	12,2%	4,1%	2,0%	0,0%	0,0%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	0,4%	2,7%	1,7%	1,2%	2,0%	0,4%	0,0%	0,0%	1,5%	
Altınyayla	Sayı	42_{a}	40_{d}	$5_{b, c, d}$	$7_{b, c}$	$1_{a, b, c, d}$	1_{c}	$1_{a, b, d}$	$0_{a, b, c, d}$	97	
	% İlce Adı	43,3%	41,2%	5,2%	7,2%	1,0%	1,0%	1,0%	0,0%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	5,3%	3,4%	1,4%	1,4%	1,0%	0,4%	4,2%	0,0%	3,0%	
Bucak	Sayı	163_{a}	$210_{a, c}$	46_{b}	$74_{b, c}$	$14_{a, b, c}$	33_{b}	$4_{a, b, c}$	$0_{a, b, c}$	544	
	% İlce Adi	30,0%	38,6%	8,5%	13,6%	2,6%	6,1%	0,7%	0,0%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	20,4%	18,1%	13,2%	14,9%	14,1%	12,9%	16,7%	0,0%	17,1%	
Çavdır	Sayı	32_{a}	47_{a}	30_{b}	$29_{a, b}$	$4_{a, b}$	9_{a}	$2_{a, b}$	$0_{a, b}$	153	
	% İlce Adi	20,9%	30,7%	19,6%	19,0%	2,6%	5,9%	1,3%	0,0%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	4,0%	4,1%	8,6%	5,8%	4,0%	3,5%	8,3%	0,0%	4,8%	
Çeltikçi	Sayı	3_{a}	9_{a}	$3_{a, c}$	2_{a}	3_{c}	0_{a}	$0_{a, c}$	1_{b}	21	**0,00**
	%İlce Adi	14,3%	42,9%	14,3%	9,5%	14,3%	0,0%	0,0%	4,8%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	0,4%	0,8%	0,9%	0,4%	3,0%	0,0%	0,0%	33,3%	0,7%	
Gölhisar	Sayı	$99_{a, b}$	194_{f}	$41_{a, b, c}$	$42_{c, e}$	$16_{b, f}$	$17_{d, e}$	$0_{a, c, d, e}$	$0_{a, b, c, d, e, f}$	409	
	% İlce Adi	24,2%	47,4%	10,0%	10,3%	3,9%	4,2%	0,0%	0,0%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	12,4%	16,7%	11,8%	8,4%	16,2%	6,7%	0,0%	0,0%	12,8%	
Karamanlı	Sayı	44_{a}	$40_{b, c}$	8_{b}	$25_{a, c}$	$6_{a, b, c}$	$7_{a, b, c}$	$1_{a, b, c}$	$0_{a, b, c}$	131	
	% İlce Adi	33,6%	30,5%	6,1%	19,1%	4,6%	5,3%	0,8%	0,0%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	5,5%	3,4%	2,3%	5,0%	6,1%	2,7%	4,2%	0,0%	4,1%	
Kemer	Sayı	9_{a}	20_{a}	4_{a}	7_{a}	1_{a}	5_{a}	0_{a}	0_{a}	46	
	% İlce Adi	19,6%	43,5%	8,7%	15,2%	2,2%	10,9%	0,0%	0,0%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	1,1%	1,7%	1,1%	1,4%	1,0%	2,0%	0,0%	0,0%	1,4%	
Merkez	Sayı	$268_{a, b}$	372_{b}	148_{c}	241_{c}	$43_{a, c}$	152_{d}	$12_{a, b, c, d}$	$2_{a, b, c, d}$	1238	
	% İlce Adi	21,6%	30,0%	12,0%	19,5%	3,5%	12,3%	1,0%	0,2%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	33,6%	32,1%	42,5%	48,4%	43,4%	59,6%	50,0%	66,7%	38,9%	
Tefenni	Sayı	76_{a}	$68_{d, e}$	$13_{b, c, d, e}$	$32_{c, e}$	1_{b}	$9_{b, c, d, e}$	$1_{a, b, c, d, e}$	$0_{a, b, c, d, e}$	200	
	% İlce Adi	38,0%	34,0%	6,5%	16,0%	0,5%	4,5%	0,5%	0,0%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	9,5%	5,9%	3,7%	6,4%	1,0%	3,5%	4,2%	0,0%	6,3%	
Yeşilova	Sayı	59_{a}	129_{c}	$44_{b, c}$	33_{a}	$8_{a, b, c}$	$21_{a, b, c}$	$3_{a, b, c}$	$0_{a, b, c}$	297	
	% İlce Adi	19,9%	43,4%	14,8%	11,1%	2,7%	7,1%	1,0%	0,0%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	7,4%	11,1%	12,6%	6,6%	8,1%	8,2%	12,5%	0,0%	9,3%	
Total	Sayı	798	1160	348	498	99	255	24	3	3185	
	% İlce Adi	25,1%	36,4%	10,9%	15,6%	3,1%	8,0%	0,8%	0,1%	100,0 %	
	%EgitimDurumu	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0 %	

4.1.3. Avcıların meslek gruplarina göre aktiflik-pasiflik dağilimi

AVBİS'te kayıt olan avcıların sırasıyla cinsiyet, eğitim durumu, meslek, ilçe adı, belge tarihi ve aktiflik durumu yer almaktadır. Meslek sekmesinde bulunan alt başlıklar oldukça fazla ve dağınık olup özel güvenlik görevlisi, pazarcı, tesisatçı, tornacı, veteriner, esnaf, serbest meslek, sanayici, teknisyen vb. gibi tanımlamalar yapılmıştır. Tez çalışmamızda bu veriler daha sağlıklı değerlendirilebilmek için bilinmiyor, emekli, esnaf, kamu, öğrenci, sanayici, özel sektör ve serbest meslek olmak üzere sekiz ana gruba indirgenip, istatistiki değerlendirmeleri yapılmıştır. Avcıların meslek gruplarına göre aktiflik-pasiflik dağılımlarını belirlemek için Ki-kare bağımsızlık istatistik yöntemi sonucu elde edilen değerler Çizelge 4.4'de verilmiştir.

Çizelgede avcıların meslek durumlarına göre değişen aktiflik dağılımı verileri sistemin açılmasından bu yana kayıtlı olan tüm bilgileri içermektedir, yıllara göre bir ayrım yapılmamıştır.

Çizelge 4.4. Avcıların meslek gruplarına göre aktiflik-pasiflik dağılımı

Meslek			Durumu		Toplam	P
			Aktif	Pasif		
	Bilinmiyor	Sayı	137_a	92_b	229	,000
		% Meslek	59,8%	40,2%	100,0%	
		% Durumu	5,8%	11,0%	7,2%	
	Emekli	Sayı	280_a	209_b	489	
		% Meslek	57,3%	42,7%	100,0%	
		% Durumu	11,9%	25,1%	15,4%	
	Esnaf	Sayı	456_a	102_b	558	
		% Meslek	81,7%	18,3%	100,0%	
		% Durumu	19,4%	12,2%	17,5%	
	Kamu	Sayı	558_a	174_a	732	
		% Meslek	76,2%	23,8%	100,0%	
		% Durumu	23,7%	20,9%	23,0%	
	Öğrenci	Sayı	36_a	4_b	40	
		% Meslek	90,0%	10,0%	100,0%	
		% Durumu	1,5%	0,5%	1,3%	
	Sanayici	Sayı	6_a	3_a	9	
		% Meslek	66,7%	33,3%	100,0%	
		% Durumu	0,3%	0,4%	0,3%	
	Özel Sektör	Sayı	43_a	10_a	53	
		% Meslek	81,1%	18,9%	100,0%	
		% Durumu	1,8%	1,2%	1,7%	
	Serbest Meslek	Sayı	835_a	240_b	1075	
		% Meslek	77,7%	22,3%	100,0%	
		% Durumu	35,5%	28,8%	33,8%	
Toplam		Sayı	2351	834	3185	
		% Meslek	73,8%	26,2%	100,0%	
		% Durumu	100,0%	100,0%	100,0%	

Avlanma etkinliğinde bulunan kesimlerin meslek grupları da oldukça çeşitlidir. Çizelge 4.4'de meslek grupları arasındaki en büyük payın %33,80 ile serbest meslek ve %23,00 ile kamu çalışanlarından oluştuğu, bunu %17,5 ile esnaf ve %15,4 ile emeklilerin izlediği gösterilmiştir. En düşük orana sahip meslek grupları ise %0,3 ile özel kurum, %1,3 ile öğrenci ve %0,3 ile sanayi çalışanları olmuştur. Öğrencilerin %90, esnaf %81,7 ve özel sektör çalışanlarının %81,1'nin aktif şekilde avcılık yaptığı görülmüştür. Avcılıkta pasif konumda olan meslek gruplarını en fazla %42,7 ile emekliler ve %33,3 ile sanayiciler oluşturmuştur ($P<0.01$).

Avcıların meslek grupları ile ilgili anket verileri değerlendirildiğinde sistemden alınan verilerden farklı olarak avcıların %24.0'ünün emeklilerden oluştuğu görülmüştür. Bu meslek grubunu %22.0 ile serbest meslek, %19.0 ile kamu çalışanları ve %17.0 ile esnaflar izlemiştir. En düşük orana sahip meslek grupları ise %9.0 ile özel kurum, %7.0 ile sanayi %2.0 ile öğrenci ve çalışanları olmuştur.

4.2. Hayvan Türleri ve Avlak Kota ve Avcı İzin Bilgileri Alt Sekmesindeki Verilerin Değerlendirilmesi

Hayvan türleri ile avlak kota ve avcı izin bilgileri alt sekmesinde bulunan alt başlıklar numara, hayvan adı, yerel kota sayı, yerel avlanılan sayı, yerel kalan sayı, genel kota sayı, genel avlanılan sayı, genel kalan sayı, yıl ve avlak adı şeklindedir. Sistemde her hayvan adı belirli bir numara ile kodlanmıştır. Bıldırcın 1, Üveyik 2, Karatavuk 3, Güvercin 4, Çulluk 5, Tahtalı 7, Sakarmeke 8, Ördek 13, Yaban Tavşanı 17,Yaban Domuzu 19, Su Çulluğu 22, Kınalı Keklik 25 ve Öter Ardıç numarası 26 olarak sisteme işlenmiştir.

Yerel ve genel avlanma yüzdeleri sistemde bulunan verilere ışığında aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

Yerel Avlanma Yüzdesi: Yerel Avlanılan Sayı/Yerel Kalan Sayı * 100
Genel Avlanma Yüzdesi: Genel Avlanılan Sayı/Genel Kalan Sayı * 100

Yıllara göre, avlak ve avlanılan hayvan türlerinin yerel ve avlanma yüzdelerinin kıyaslanmasında ortalamalar Anova-Duncan ile gruplandırılmış ve istatistiksel önem dereceleri belirlenmiştir.

Ayrıca 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 avlanma dönemleri avlanılan hayvan türleri, türlerin avlanıldığı avlaklar, avcıların en çok hangi türü ve avlağı tercih ettiği tek tek belirlenmiştir. Adrından üç yıl birlikte değerlendirilerek avlanma faaliyetinin hangi yılda ve hangi avlakta en fazla yapıldığı, hangi hayvan türlerinin tercih edildiği belirlenmiştir.

4.2.1. Avlakların 2015-2016 avlanma dönemi av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

2015-2016 avlanma döneminde 18 devlet avlağı içerisinden, Pamucak, Kestel, Kozluca, Akçaköy, Tefenni ve Çavdır avlaklarının her birinde 13 tane hayvan avlanmış ve en çok tercih edilen avlaklar bunlar olmuştur. Düdenköy ve Kemer avlakları ise 10'ar hayvanla en az tercih edilen avlaklar olarak bulunmuştur.

2015-2016 döneminde yerel avlanma yüzdesinin en yüksek olduğu avlak 43,31 ile Cimbilli avlağı olmuştur. Bunu 41,40 yerel avlanma oranıyla Kayadibi avlağı izlemiştir. En düşük yerel avlanma yüzdesinin Bucak Melli (10,17) ve Pamucak (16,89) avlaklarında olduğu fakat bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur ($P>0.05$).

Kemer ise genel avlanma yüzdesinin (66,15) en yüksek olduğu avlak olmuş, bunu 52,97 oranı ile Kayadibi avlağı izlemiştir ($P<0.05$). En düşük genel avlanma yüzdesinin yine Pamucak (8,06) avlağında olduğu görülmüştür (Çizelge 4.5.).

Çizelge 4.5. Avlakların 2015-2016 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Avlak Adı	Yerel Avlanma Yüzdesi (Yerel Avlanılan/Yerel Kota *100)			Genel Avlanma Yüzdesi (Genel Avlanılan/Genel Kota *100)		
	N	Ortalama (2016)	P	N	Ortalama (2016)	P
Bucak Melli	12	10,17[a]		12	22,96[bc]	
Pamucak	13	16,89[a]		13	8,06[c]	
Düdenköy	9	28,24[a]		9	38,03[abc]	
Kestel	13	19,82[a]		13	35,27[abc]	
Aziziye	10	19,10[a]		10	37,59[abc]	
Ağlasun	10	33,64[a]		10	32,09[abc]	
Kemer	9	44,98[a]		9	66,15[a]	
Kozluca	13	31,94[a]		13	30,02[abc]	
Akçaköy	13	29,11[a]	**,764**	13	37,61[abc]	**,314**
Bucak Çeltikci	10	33,43[a]		10	21,17[bc]	
Tefenni	13	26,59[a]		13	41,22[abc]	
Dirmil	10	26,71[a]		10	19,02[bc]	
Büğdüz	10	41,18[a]		10	29,32[abc]	
Ağlasun Sarıova	10	35,74[a]		10	28,83[abc]	
Çavdır	13	24,73[a]		13	40,14[abc]	
Kayadibi	11	41,40[a]		11	52,97[ab]	
Cimbilli	10	43,31[a]		10	34,10[abc]	

a-c: Ayrı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar **P<0.05** düzeyinde önemlidir, aynı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar ise önemsizdir.

4.2.2. Avlakların 2016-2017 avlanma dönemi av miktari ve yerel -genel avlanma yüzdeleri

2016-2017 avlanma döneminde en çok tercih edilen avlaklar Pamucak, Kestel, Ağlasun, Kemer, Kozluca, Akçaköy, Tefenni, Dirmil, Büğdüz ve Çavdır avlakları olmuştur. Bu avlakların her birinde 13 tane hayvan, en az tercih edilen Düdenköy avlağında ise 10 hayvan avlanmıştır (Çizelge 4.6.).

2016-2017 döneminde yerel (44,48) ve genel avlanma yüzdesinin (47,21) en yüksek olduğu avlak Cimbilli avlağı olmuştur. En düşük yerel avlanma yüzdesinin Bucak Melli (7,37) ve Pamucak (8,36), en düşük genel avlanma yüzdesinin yine Pamucak (11,04) avlaklarında olduğu görülmüştür (Çizelge 4.6.). Fakat bu farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı bulunmuştur (P>0.05).

Çizelge 4.6. Avlakların 2016-2017 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Avlak Adı	Yerel Avlanma Yüzdesi (Yerel Avlanılan/Yerel Kota *100)			Genel Avlanma Yüzdesi (Genel Avlanılan/Genel Kota *100)		
	N	Ortalama (2017)	P	N	Ortalama (2017)	P
Bucak Melli	12	7,37[b]		12	32,19[a]	
Pamucak	13	8,36[b]		13	11,04[a]	
Düdenköy	9	15,61[ab]		9	37,08[a]	
Kestel	13	17,14[ab]		13	32,61[a]	
Aziziye	10	18,12[ab]		10	39,70[a]	
Ağlasun	13	17,52[ab]		13	16,61[a]	
Kemer	13	22,06[ab]		13	38,38[a]	
Kozluca	13	24,92[ab]		13	33,71[a]	
Akçaköy	13	23,61[ab]	**,712**	13	39,66[a]	**,779**
Bucak Çeltikci	10	22,62[ab]		10	15,01[a]	
Tefenni	13	26,40[ab]		13	39,36[a]	
Dirmil	13	26,01[ab]		13	30,32[a]	
Büğdüz	13	25,18[ab]		13	22,50[a]	
Ağlasun Sarıova	10	31,52[ab]		10	23,35[a]	
Çavdır	13	33,01[ab]		13	39,36[a]	
Kayadibi	11	33,51[ab]		11	46,45[a]	
Cimbilli	10	44,48[a]		10	47,21[a]	

a-b: Ayrı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar **P<0.05** düzeyinde önemlidir, aynı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar ise önemsizdir.

4.2.3. Avlakların 2017-2018 avlanma dönemi av miktari ve yerel -genel avlanma yüzdeleri

2017-2018 avlanma döneminde Bucak Melli, Kuyucak, Kestel, Ağlasun, Kemer, Kozluca, Akçaköy, Tefenni, Dirmil, Büğdüz, Çavdır ve Kayadibi avlaklarının her birinde 13, diğerlerinde 10 hayvan avlanılmıştır (Çizelge 4.7.)

2017-2018 döneminde yerel avlanma yüzdesi 42,85 (P<0.05) ve genel avlanma yüzdesi 47,04 ile Cimbilli avlağında en yüksek değerde iken Bucak Melli ve Pamucak avlakları bu oranın (4,74-7,90) en düşük olduğu avlaklar olarak bulunmuştur (Çizelge 4.7.). Avlakların yerel avlanma yüzdesi arasında çıkan fark istatistiki olarak önemli iken (P<0.05), genel avlanma yüzdesi önemli bulunmamıştır (P>0.05).

Çizelge 4.7. Avlakların 2017-2018 avlanma dönemi av miktarı ve yerel- genel avlanma yüzdeleri

Avlak Adı	Yerel Avlanma Yüzdesi (Yerel Avlanılan/Yerel Kota *100)			Genel Avlanma Yüzdesi (Genel Avlanılan/Genel Kota *100)		
	N	Ortalama (2018)	P	N	Ortalama (2018)	P
Bucak Melli	13	4,74[b]		13	10,18[a]	
Pamucak	13	7,90[b]		13	19,19[a]	
Düdenköy	10	13,02[ab]		10	21,86[a]	
Kestel	13	14,91[ab]		13	23,32[a]	
Aziziye	10	15,33[ab]		10	23,84[a]	
Ağlasun	13	15,67[ab]		13	28,32[a]	
Kemer	13	16,81[ab]		13	28,73[a]	
Kozluca	13	18,29[ab]		13	29,00[a]	
Akçaköy	13	20,54[ab]	**,618**	13	30,97[a]	**,898**
Bucak Çeltikci	10	21,71[ab]		10	34,58[a]	
Tefenni	13	22,82[ab]		13	35,04[a]	
Dirmil	13	23,61[ab]		13	36,26[a]	
Büğdüz	13	23,81[ab]		13	38,04[a]	
Ağlasun Sarıova	10	24,72[ab]		10	39,34[a]	
Çavdır	13	27,78[ab]		13	39,47[a]	
Kayadibi	13	29,32[ab]		13	39,67[a]	
Cimbilli	10	42,85[a]		10	47,04[a]	

a-b: Ayrı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar **P<0.05** düzeyinde önemlidir, aynı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar ise önemsizdir.

4.2.4. Avlaklara göre toplam (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) avlanma dönemlerine ait) av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Çizelge 4.8.'te gösterildiği gibi Burdur ili avlaklarında tüm avlanma dönemlerinde toplamda 597 hayvan avlanmıştır. Pamucak, Tefenni, Kestel, Kozluca, Çavdır ve Akçaköy avlaklarının her birinde 39 hayvan avlanmış ve diğer avlaklara göre daha çok tercih edilen avlaklar bu avlaklar olmuştur. En düşük avlanma ise Düdenköy avlağında 28 olarak bulunmuştur.

Bununla birlikte, üç yılın toplam yerel avlanma yüzdesi ortalama 23,96 iken, genel avlanma yüzdesi 31,92 olarak bulunmuştur (Şekil 4.8.). En yüksek yerel avlanma yüzdesinin Cimbilli avlağında 43,55 oranında olduğu görülürken ($P<0.05$) bunu 34,43 ile Kayadibi avlağı izlemiştir. Yerel avlanma yüzdesinin en düşük olduğu avlak ise 7,35 ile Bucak Melli avlağı olmuştur ($P<0.05$). Bununla birlikte genel avlanma yüzdesine bakıldığında en yüksek oranın sırasıyla 44,26 ve 45,40 ile Kayadibi ve Kestel avlaklarında olduğu görülmüştür ($P<0.05$). Bu avlakları 40,02 ile Tefenni avlağı izlemiştir. En düşük genel avlanma yüzdesi ise 9,76 ile Pamucak avlağında bulunmuştur (Çizelge 4.8.).

Çizelge 4.8. Avlaklara göre toplam (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 avlanma dönemlerine ait) av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Avlak Adı	Yerel Avlanma Yüzdesi (Yerel Avlanılan/Yerel Kota *100)					Genel Avlanma Yüzdesi (Genel Avlanılan/Genel Kota *100)			
	N	**Ortalama**	**Std. Deviation**	**Std. Error**	**P**	**Ortalama**	**Std. Deviation**	**Std. Error**	**P**
Ağlasun	36	21,33[bcd]	33,89	5,64		21,84[abc]	33,38	5,56	
Ağlasun	30	30,66[abc]	38,95	7,11		27,72[abc]	34,52	6,30	
Sarıova	39	24,42[abcd]	34,82	5,57		38,98[ab]	48,83	7,81	
Akçaköy	30	17,52[bcd]	28,936	5,28		37,29[ab]	40,40	7,37	
Aziziye	30	25,92[abcd]	35,37	6,45		19,35[bc]	28,14	5,13	
Bucak Çeltikci	30	43,55[a]	45,04	8,22		42,72[ab]	46,22	8,43	
Cimbilli	39	28,51[abc]	38,01	6,082		39,61[ab]	48,03	7,69	
Çavdır	28	18,74[bcd]	25,19	4,76		37,10[ab]	45,31	8,56	
Düdenköy	36	25,33[abcd]	35,76	5,96	**,009**	26,70[abc]	37,26	6,21	**,009**
Dirmil	35	34,43[ab]	43,12	7,28		44,26[a]	49,38	8,34	
Kayadibi	35	26,00[abcd]	39,18	6,62		45,40[a]	50,06	8,46	
Kemer	39	17,29[bcd]	29,53	4,720		32,07[abc]	41,49	6,64	
Kestel	39	25,05[abcd]	37,60	6,02		30,82[abc]	41,66	6,67	
Kozluca	37	7,35[d]	15,13	2,48		26,26[abc]	37,46	6,15	
Bucak Melli	39	11,05[cd]	23,17	3,71		9,76[c]	16,72	2,67	
Pamucak	39	25,27[abcd]	34,46	5,51		40,02[ab]	48,66	7,79	
Tefenni	36	29,13[abc]	39,02	6,50		24,69[abc]	35,19	5,86	
Büğdüz	597	23,96	35,13	1,43		31,92	41,73	1,70	
Toplam									

a-d: Ayrı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar **P<0.05** düzeyinde önemlidir, aynı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar ise önemsizdir.

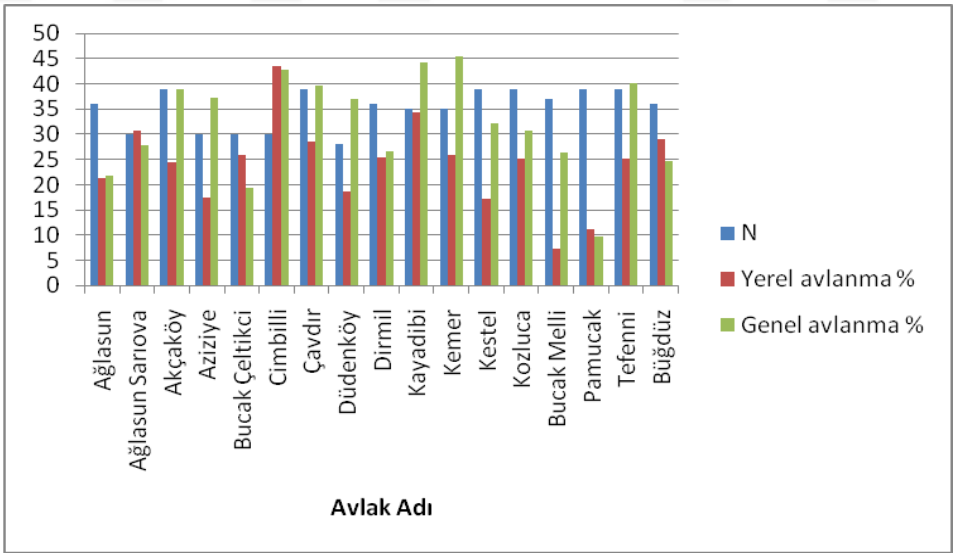

Şekil 4.1. Avlakların toplam av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Avcılara anket yolu ile en çok avlanma faaliyeti gösterdikleri avlak sorulmuştur. 100 avcının %22.0'si Bucak Çeltikçi, %20.0'si Kayadibi, %17.0'si Pamucak, %14.0'ü Çavdır ve %12.'si Ağlasun Sarıova cevabını vermişlerdir. En düşük oran Bucak Melli ve Pamucak avlaklarında bulunmuştur. Sistemden alınan verilerle karşılaştırıldığında sonuçların birbiriyle paralel olduğu görülmüştür.

4.2.5. Hayvan türlerinin 2015-2016 yili av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

2015-2016 avlanma döneminde avına izin verilen 13 türden avlanma miktarı en yüksek olan hayvan türleri Yaban Domuzu, Bıldırcın, Karatavuk, Öter Ardıç, Kınalı Keklik, Yaban Tavşanı ve Güvercin olarak bulunmuştur. En az avlanılan hayvan türü ise 7 tane ile Sakarmeke olmuştur (Çizelge 4.9.).

2015-2016 döneminde Yaban Domuzu 92,46 ve Güvercin 90,46 ile en yüksek yerel avlanma yüzdesine sahip hayvan türleri olarak göze çarpmaktadır ($P<0.01$). Bunları 57,15 yerel avlanma yüzdesi ile Kınalı Keklik takip etmiştir ($P<0.01$). Aynı yılda genel avlanma yüzdesinin en yüksek olduğu türler yine 90,44 ile Güvercin, 78,48 ile Kınalı Keklik ve 72,98 ile Yaban Domuzu olarak bulunmuştur ($P<0.01$). Yaban Tavşanı, Karatavuk ve Öter Ardıç türleri ise bunların ardından en çok avlanma yüzdesine sahip türler olmuştur (Çizelge 4.9.). Su Çulluğu, Sakarmeke, Çulluk, Ördek, Üveyik, Tahtalı ve Bıldırcın türlerinin ise genel avlanma yüzdeleri oldukça düşük olmuştur.

Çizelge 4.9. Hayvan türlerinin 2015-2016 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Hayvan Adı	Yerel Avlanma Yüzdesi (Yerel Avlanılan/Yerel Kota *100)			Genel Avlanma Yüzdesi (Genel Avlanılan/Genel Kota *100)		
	N	Ortalama (2016)	P	N	Ortalama (2016)	P
Su Çulluğu	8	0,00[e]	,000	8	0,00[c]	,000
Sakarmeke	7	0,02[e]		7	0,02[c]	
Çulluk	15	0,10[e]		15	0,09[c]	
Yaban Domuzu	17	92,54[a]		17	72,98[a]	
Ördek	8	0,75[e]		8	0,35[c]	
Üveyik	15	0,41[e]		15	0,38[c]	
Tahtali	17	0,22[e]		17	0,18[c]	
Bıldırcın	17	0,60[e]		17	0,59[c]	
Karatavuk	17	28,68[c]		17	44,23[b]	
Öter Ardıç	17	15,43[d]		17	33,35[b]	
Kınalı Keklik	17	57,15[b]		17	78,48[a]	
Yaban Tavşanı	17	37,95[c]		17	50,77[b]	
Güvercin	17	90,46[a]		17	90,44[a]	

a-e: Ayrı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar **P<0.01** düzeyinde önemlidir, aynı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar ise önemsizdir.

4.2.6. Hayvan türlerinin 2016-2017 avlanma dönemi av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

2016-2017 avlanma döneminde avına izin verilen 13 türden Tahtalı, Bıldırcın, Karatavuk, Yaban Domuzu, Öter Ardıç, Kınalı Keklik, Yaban Tavşanı ve Güvercin türlerinden 17'şer tane avlanmış, en az avlanılan hayvan türü ise 11 tane ile Sakarmeke olmuştur (Çizelge 4.10.).

2016-2017 döneminde en yüksek yerel ve genel avlanma yüzdesine sahip hayvan türü Güvercin olmuştur (sırasıyla 93,70-96,71). Bunun ardından Kınalı Keklik ve Yaban Tavşanının avlanma yüzdesi her iki parametrede de güvercinden sonra en yüksek oranı göstermiştir (P<0.01). Su Çulluğu, Sakarmeke, Çulluk, Yaban Domuzu, Ördek, Üveyik, Tahtalı ve Bıldırcın türlerinin yerel ve genel avlanma yüzdesi bu dönemde de oldukça düşük oranda bulunmuştur (Çizelge 4.10.).

Çizelge 4.10. Hayvan türlerinin 2016-2017 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Hayvan Adı	Yerel Avlanma Yüzdesi (Yerel Avlanılan/Yerel Kota *100)			Genel Avlanma Yüzdesi (Genel Avlanılan/Genel Kota *100)		
	N	Ortalama (2017)	P	N	Ortalama (2017)	P
Su Çulluğu	12	,003[e]	**,000**	12	,004[d]	**,000**
Sakarmeke	11	,02[e]		11	,02[d]	
Çulluk	16	,14[e]		16	,20[d]	
Yaban Domuzu	17	,22[e]		17	,07[d]	
Ördek	12	,43[e]		12	,35[d]	
Üveyik	15	,25[e]		15	,22[d]	
Tahtalı	17	,52[e]		17	,59[d]	
Bıldırcın	17	,58[e]		17	,54[d]	
Karatavuk	17	33,65[d]		17	73,16[bc]	
Öter Ardıç	17	32,24[d]		17	68,08[bc]	
Kınalı Keklik	17	66,62[b]		17	80,41[b]	
Yaban Tavşanı	17	47,08[c]		17	58,16[c]	
Güvercin	17	93,70[a]		17	96,71[a]	

a-e: Ayrı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar **P<0.01** düzeyinde önemlidir, aynı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar ise önemsizdir.

4.2.7. Hayvan türlerinin 2017-2018 avlanma dönemi av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Çizelge 4.11'de 2017-2018 avlanma döneminde avına izin verilen 13 türden Çulluk, Yaban Domuzu, Üveyik, Tahtalı, Bıldırcın, Karatavuk, Öter Ardıç, Kınalı Keklik, Yaban Tavşanı ve Güvercin türlerinin her birinden 17, Su Çulluğu ve Sakarmeke türlerinden ise 12'şer adet avlandığı görülmektedir.

2017-2018 döneminde yerel ve genel avlanma yüzdesi en yüksek olan hayvan türü sırasıyla 92,91 ve 100,00 ile Güvercin olmuştur. Yaban Tavşanı ve Kınalı Keklik sırasıyla 51,89-45,17 yerel avlanma ve 75,61-69,74 genel avlanma yüzdeleri ile güvercini izlemiştir (P<0.01) (Çizelge 4.11).

Çizelge 4.11. Hayvan türlerinin 2017-2018 avlanma dönemi av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Hayvan Adı	Yerel Avlanma Yüzdesi (Yerel Avlanılan/Yerel Kota *100)			Genel Avlanma Yüzdesi (Genel Avlanılan/Genel Kota *100)		
	N	Ortalama (2018)	P	N	Ortalama (2018)	P
Su Çulluğu	12	,0024[d]	,000	12	,00[d]	,000
Sakarmeke	12	,015[d]		12	,02[d]	
Çulluk	17	,10[d]		17	,16[d]	
Yaban Domuzu	17	,20[d]		17	,10[d]	
Ördek	12	,29[d]		17	,28[d]	
Üveyik	17	,39[d]		12	,28[d]	
Tahtalı	17	,51[d]		17	,44[d]	
Bıldırcın	17	,87[d]		17	,66[d]	
Karatavuk	17	23,76[c]		17	62,74[bc]	
Öter Ardıç	17	26,16[c]		17	59,08[c]	
Kınalı Keklik	17	45,17[b]		17	75,61[b]	
Yaban Tavşanı	17	51,89[b]		17	69,74[bc]	
Güvercin	17	92,91[a]		17	100,00[a]	

a-d: Ayrı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar **P<0.01** düzeyinde önemlidir, aynı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar ise önemsizdir.

4.2.8. Hayvan türlerinin toplam (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 avlanma dönemlerine ait) av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Burdur ili avlaklarında 2015-2018 yıllarını kapsayan tüm avlanma dönemlerinde toplamda en çok avlanılan hayvan türleri her biri 51 tane olmak üzere ile Bıldırcın, Güvercin, Karatavuk, Tahtalı, Yaban Tavşanı, Yaban Domuzu, Kınalı Keklik ve Öter Ardıç olmuştur. Sakarmeke ise 30 tane ile en az tercih edilen hayvan türü olarak bulunmuştur (Çizelge 4.12.).

Hayvan türü bazında ise en yüksek yerel ve genel avlanma yüzdesinin sırasıyla 92,36 ve 96,45 ile Güvercin olduğu görülmüştür (Şekil 4.2.) (P<0.01). Çizelge 4.12'de gösterildiği üzere Güvercinden sonra en yüksek avlanma yüzdesine sahip hayvan türleri Kınalı Keklik (56,31 ve 78,17) ve Yaban Tavşanı (45,64 ve 59,56) olarak

bulunmuştur (P<0.01). Bıldırcın, Üveyik, Tahtalı, Sakarmeke, Ördek ve Su Çulluğu türlerinin yerel ve genel avlanma yüzdelerinin diğer hayvan türlerine kıyasla oldukça düşük olduğu ortaya konmuştur (Çizelge 4.12.).

Çizelge 4.12. Hayvan türlerinin toplam (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 avlanma dönemlerine ait) av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Hayvan Adı	Yerel Avlanma Yüzdesi (Yerel Avlanılan/Yerel Kota *100)					Genel Avlanma Yüzdesi (Genel Avlanılan/Genel Kota *100)			
	N	Ortalama	Std. Deviation	Std. Error	P	Ortalama	Std. Deviation	Std. Error	P
Bıldırcın	51	,68[d]	,74	,10		,60[e]	,90	,12	
Üveyik	47	,35[d]	,33	,04		,29[e]	,38	,05	
Karatavuk	51	28,70[c]	20,57	2,88		60,04[c]	35,41	4,95	
Güvercin	51	92,36[a]	19,36	2,71		96,45[a]	18,99	2,65	
Çulluk	48	,12[d]	,09	,01		,15[e]	,15	,02	
Tahtalı	51	,42[d]	,33	,04		,36[e]	,36	,05	
Sakarmeke	30	,02[d]	,02	,00	**,000**	,0[e]	,03	,00	**0,00**
Ördek	32	,46[d]	,55	,09		,32[e]	,25	,04	
Yaban Tavşanı	51	45,64[b]	24,75	3,46		59,56[c]	32,60	4,56	
Yaban Domuzu	51	30,99[c]	44,97	6,29		24,38[d]	40,73	5,70	
Su Çulluğu	32	,00[d]	,00	,00		,00[e]	,00	,00	
Kınalı Keklik	51	56,31[b]	33,88	4,74		78,17[b]	28,82	4,03	
Öter Ardıç	51	24,61[c]	21,97	3,07		53,5[c]	34,8	4,88	
Toplam	597	23,96	35,13	1,43		31,92	41,73	1,70	

a-e: Ayrı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar **P<0.01** düzeyinde önemlidir, aynı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar ise önemsizdir.

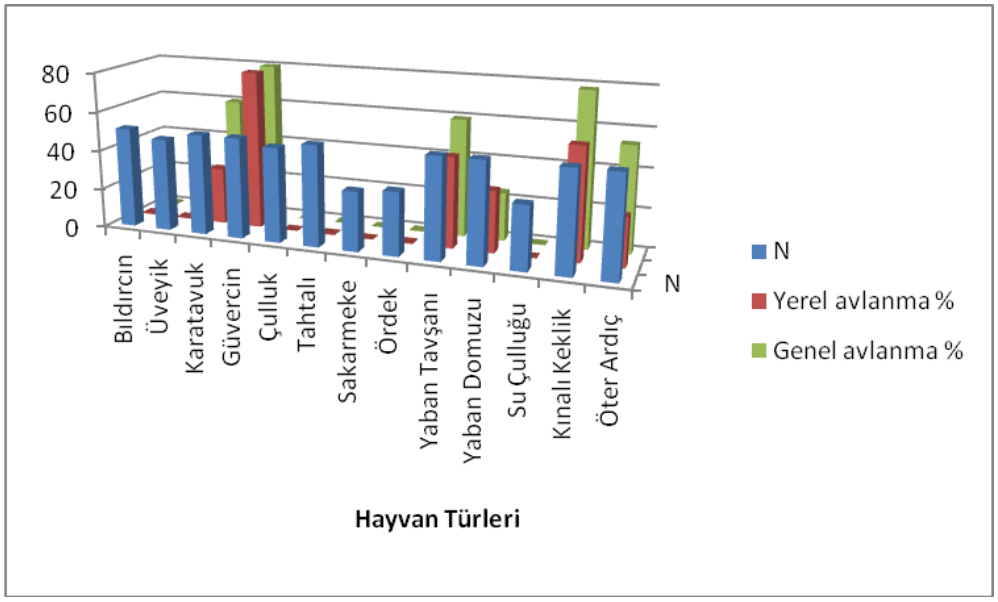

Şekil 4.2. Hayvan türlerinin toplam av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Avcılara anket yolu ile en çok avlandıkları 5 hayvan türü sorulmuş, avcıların sistemden alınan verilere benzer şekilde neredeyse tamamının Güvercin (%95.0) ve çok büyük oranının Kınalı Keklik (%54.0) ve Yaban Tavşanı (%40.0) cevabını verdiği görülmüştür. Ancak küçük bir kesim de olsa avcıların Yaban Domuzu (%9.0) ve Öter Ardıç (%7.0) cevabı verdiği gözlenmiştir. Sakarmeke, Üveyik, Su Çulluğu ve Tahtalı hiç işaretlenmemiştir.

4.2.9. Avlanma dönemlerine göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018 ait) toplam av miktari ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

2015-2016 döneminde toplamda 189, 2016-2017'de 202 ve 2017-2018'de 206 adet av hayvanı avlanmıştır (Çizelge 4.13.) Yerel ve genel avlanma yüzdelerine bakıldığında ise 2015-2016 döneminden itibaren genel bir azalma olduğu Şekil 4.3'te görülmektedir. En yüksek yerel oranın 29,13 ile 2015-2016 döneminde olduğu, 2016-2017 döneminde bu oranın %5,96 azalarak 23,17'ye düştüğü görülmüştür. En düşük yerel avlanma yüzdesi ise 2017-2018 döneminde 19,98 olarak bulunmuştur (P<0.05). Genel avlanma yüzdesinin de en yüksek 2015-2016 döneminde 33,42 oranında meydana geldiği, bu yıldan sonra genel bir düşüşün oluştuğu fakat bu düşüşün istatistiksel olarak önemli olmadığı bulunmuştur.

Çizelge 4.13. Avlanma dönemlerine göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) toplam av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

	Yerel Avlanma Yüzdesi (Yerel Avlanılan/Yerel Kota *100)					**Genel Avlanma Yüzdesi (Genel Avlanılan/Genel Kota *100)**			
Yıl	**N**	**Ortalama**	**Std. Deviation**	**Std. Error**	**P**	**Ortalama**	**Std. Deviation**	**Std. Error**	**P**
2015-2016	189	29,13[a]	37,88	2,75		33,42[a]	40,41	2,94	
2016-2017	202	23,17[ab]	35,05	2,46	**,033**	31,83[a]	43,23	3,04	**0,802**
2017-2018	206	19,98[b]	32,02	2,23		30,64[a]	41,58	2,89	
Toplam	597	23,96	35,13	1,43		31,92	41,73	1,70	

a-b: Ayrı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar **P<0.05** düzeyinde önemlidir, aynı harfler ile gösterilen ortalamalar arasındaki farklılıklar ise önemsizdir.

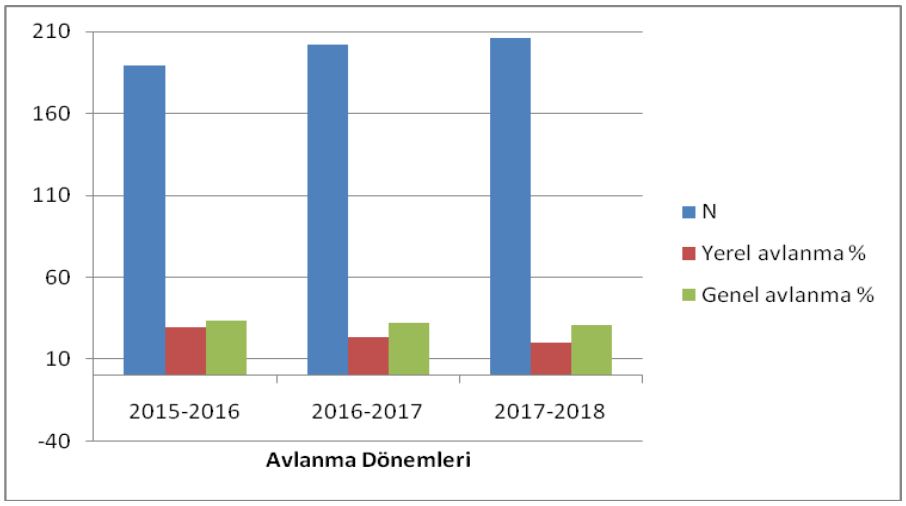

Şekil 4.3. Avlanma dönemlerine göre toplam av miktarı ve yerel-genel avlanma yüzdeleri

Avcılara aktif avlandıkları dönem, yıllık avladıkları hayvan sayısı, av limitleri ve bölgedeki hayvan sayısı ile ilgili düşünceleri hakkında sorular sorulmuştur. Avcıların aktif avlandıkları dönemler neredeyse birbirine eşit oranda bulunmuştur. Avcıların 2015-2016 döneminde %33.0'nün, 2016-2017 döneminde yine %33.0'nün ve 2017-2018 döneminde %34.0'nün aktif avlandığı ortaya çıkmıştır. Avcıların %45.0'i yıllık 30-40, %21.0'i 20-30, %19.0'si 10-20 adet hayvan avladığını belirtmiştir. Avcıların %11.0'inin yıllık 10 ya da daha az ve %4.0'nün 40-50 adet hayvan avladığı ortaya çıkmıştır. Avcıların büyük çoğunluğunun (%54.0) bir gün için verilen avlanma limitlerini az bulduğu ve artırılması gerektiğini savunduğu görülmüştür. Avcıların %14.0'ü ise tam tersine limitin azaltılması gerektiği cevabını verirken, %32.0'si şu anki sayıyı uygun bulduğunu belirtmiştir.

4.3. Burdur İli'nde Bulunan Dernek ve Kayıtlı Avcı Sayıları

Dernek/Bayii İşlemleri sekmesinde, Dernek/bayii kayıt ve Dernek/bayii yetkili işlemleri olmak üzere iki alt sekme bulunmaktadır. Bu sekmeden Burdur ili'nde bulunan dernek ve bu derneklere kayıtlı kişi sayısı verileri alınmıştır.

Burdur İli'nde toplam 13 adet dernek ve bu derneğe kayıtlı 3317 kişi bulunmaktadır. Populasyonu en fazla olan dernek 1035 kişi ile Burdur Merkez Atıcılık, Avcılık İhtisas Gençlik Spor Kulübü Derneği olarak bulunmuştur. Sırasıyla 3 ve 5 kişinin kayıtlı olduğu Çeltikçi Avcılar ve Atıcılar Derneği ve Kemer Avcılar, Atıcılar ve

Spor Kulübü Derneği ise en az tercih edilen dernekler olarak belirlenmiştir (Çizelge 4.14).

Çizelge 4.14. Burdur ili'nde bulunan dernek ve kayıtlı avcı sayıları

Dernek Adı	**Kayıt Sayısı**
Altınyayla İlçesi Avcılar Atıcılar ve Av Hayvalarını Koruma Derneği	84
Bucak Avcılık Atıcılık Doğa Sporları ve Amatör Balıkçılık Spor Kulübü Derneği	195
Bucak Avcılık Atıcılık ve İhtisas Kulübü Derneği	538
Burdur Atıcılık Avcılık ve Balıkçılık Gençlik ve Spor Kulübü Derneği	540
Burdur Merkez Atıcılık, Avcılık İhtisas Gençlik Spor Kulübü Derneği	1035
Çavdır İlçesi Avcılar Atıcılar ve Av Hayvanlarını Koruma Derneği	129
Çeltikçi Avcılar ve Atıcılar Derneği	3
Gölhisar Atıcılık ve Avcılık İhtisas Spor Kulübü Derneği	353
Karamanlı Avcılar Derneği	114
Kemer Avcılar, Atıcılar ve Spor Kulübü Derneği	5
Salda Kasabası Avcılar ve Atıcılar Derneği	33
Tefenni Avcılık ve Atıcılık Derneği	123
Yeşilova ve Çevre Köyleri Avcılar ve Atıcılar Derneği	165
Toplam	**3317**

Anket yolu ile avcılara avcı derneklerine ihtiyaç duyup duymadıkları sorulmuş, avcıların %45.0'i bazen, %32.0'si hayır, %15.0'i evet ve %8.0'i çoğu zaman cevabını vermişlerdir.

4.4. Burdur İli Avlaklarında Avlanma Dönemlerine Göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) Verilen Ceza Sayıları ve Sebepleri

Kabahatlar Kanunu sekmesinde; Ceza işlemleri, fahri av müfettişi işlemleri, T.C.'si bilinmeyen kişi sorgulama, T.C. ile kişi ve adres sorgulama, T.C. ile kişi bilgilerini sorgulama, T.C. ile yabancı kişi bilgilerini sorgulama, T.C. ile adli sicil kaydı sorgulama alt sekmeleri bulunmaktadır. Bu sekmeden Burdur ili avlaklarında son 3 avlanma döneminde kişilere verilen ceza sayı ve nitelikleri verileri alınmıştır.

Çalışılan 18 avlakta 2016-2018 yılları arası 4915 sayılı kara avcılığı kanununa göre toplam 518 kişiye cezai işlem uygulandığı belirlenmiştir. 2015-2016 döneminde 187 avcı ceza alırken, 2016-2017 döneminde ceza sayısı %17 civarında artarak 219'ye yükselmiş, 2017-2018 av döneminde ise 112'ye düştüğü kaydedilmiştir. 2015-2016

ve 2016-2017 av dönemlerinde cezai işlemin en çok uygulandığı avlak 59 ve 46 kişi ile Tefenni, 2017-2018 döneminde ise 26 kişi ile Büğdüz olarak bulunmuştur (Çizelge 4.15.).

Tefenni avlağında son üç av döneminde toplamda 122 kişiye cezai işlem uygulanmış, bunu 84 kişi ile Çavdır avlağı izlemiştir. Düdenköy'de 2, Bucak Melli ve Kayadibi'nde 4, Aziziye avlağında ise hiç kimseye cezai işlem uygulanmadığı belirlenmiştir (Çizelge 4.15.)

Avlaklarda cezai işlem uygulanmasının niteliği çeşitli olmakla birlikte genellikle;
- Avcılık belgesi bulunmadan avlanmak
-Haznesi iki fişek alacak şekilde sınırlandırılmamış otomatik, yarı otomatik, pompalı vb yivsiz av tüfekleri ile avlanmak, havalı tüfek ve tabancayla avlanmak,
-MAK Komisyonunca avlanmaya yasaklanan avlaklarda avlanma
-İzin verilen avlanma zamanları dışında avlanma
-İzin verilen avlanma sayıları dışında avlanma
-Özel yasalarda avlanmanın yasaklandığı alanlar ile 2 nci maddenin 11, 12 ve 13 üncü bentlerinde belirtilen alanlarda avlanma suçalrından kişilere ceza verilmiştir.

Çizelge 4.15. Burdur ili avlaklarında avlanma dönemlerine göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) ceza sayıları

Avlak Adı	Ceza Sayısı			Toplam
	2015-2016	2016-2017	2017-2018	
Bucak Melli	0	4	0	4
Pamucak	3	2	4	9
Düdenköy	2	0	0	2
Kestel	18	28	7	53
Aziziye	0	0	0	0
Ağlasun	8	10	8	26
Kemer	11	1	5	17
Kozluca	1	1	3	5
Akçaköy	2	2	11	15
Bucak Çeltikci	0	31	6	37
Tefenni	59	46	17	122
Dirmil	2	9	0	11
Büğdüz	37	10	26	73
Ağlasun Sarıova	3	0	2	5
Çavdır	29	33	22	84
Kayadibi	1	2	1	4
Cimbilli	11	40	0	51
Toplam	**187**	**219**	**112**	**518**

Anket yolu ile avcılara av cezası alıp almadıkları, cezaların yeterlililiği ve kaçak avcılık ile ilgili düşünceleri hakkında sorular sorulmuştur. Veriler ışığında avcıların sadece %12.0'sinin ceza aldığı, %90.0 gibi büyük bir bölümünün ise hiç av cezası almadığı ortaya çıkmıştır. Avcıların %34.0'ü av suçları için verilen cezaları "çok fazla", %32.0'si "yeterli", %23.0'i "fazla" ve %11.0'i "az" bulduğunu belirtmiştir. Kaçak avlanan birini görseniz ne yaparsınız sorusuna ise avcıların oldukça yüksek bir oranda (%44.0) "görmezden gelirim", %38.0'nin "uyarırırım" ve %18.0'nin "ihbar ederim" cevabını verdiği görülmüştür.

4.5. Avlanma Dönemlerine Göre (2015-2016, 2016-2017, 2017-2018) Burdur İli Pul Satışı

Genel Raporlar sekmesinde; Genel avcı sorgulama ekranı, grafiksel ülke geneli pul satışı, grafiksel ülke geneli harç bilgileri, grafiksel il avlak sayıları raporu, ülke geneli ceza bilgileri, avcı rezervasyon raporu, pul aitlik raporu, grafiksel eğitim durum raporu alt sekmeleri bulunmaktadır. Bu sekmeden ülke geneli pul satışı verileri alınmıştır.

İl genelinde son 3 dönemde toplamda 5479 pul satılmıştır. 2015-2016 avlanma döneminde pul satışı 1871 iken, bir sonraki dönemde bir miktar azalma göstererek 1845'e düşmüştür. 2017-2018 döneminde ise pul satışı ilk döneme göre %5,7 oranında azalmış ve 1763 olarak bulunmuştur (Şekil 4.4).

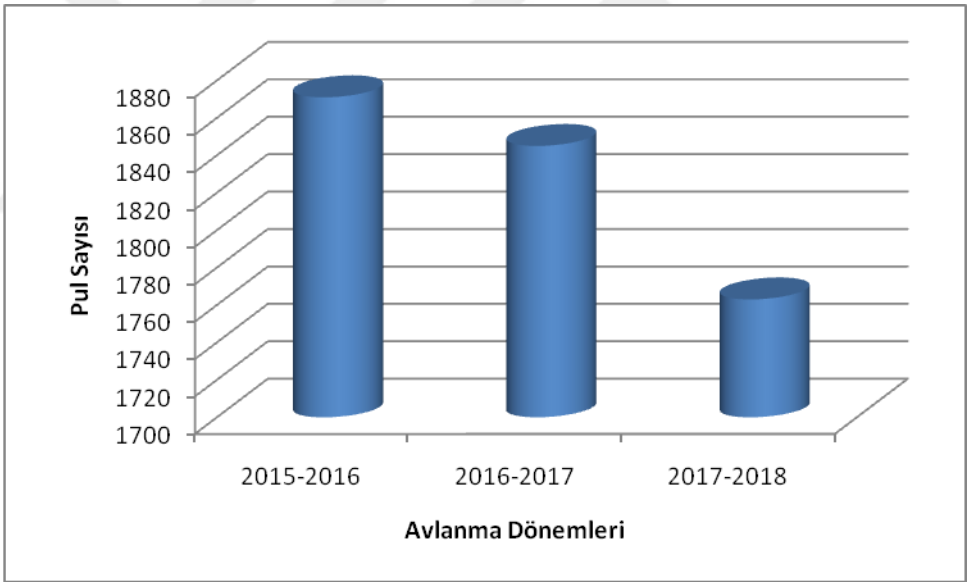

Şekil 4.4. Avlanma dönemlerine göre burdur ili pul satışı

4.6. Avcıların AVBİS ile İlgili Düşünceleri

Avcılara AVBİS'in içeriği, faydalı olup olmadığı hakkındaki düşünceleri, eksiklikleri ve kolay kullanılabilirliği ile ilgili sorular sorulmuştur. Avcıların %48.0'i AVBİS içeriğini az bildiğini, %30.0'u bildiğini ve %22.0'si bilmediğini belirtmiştir. Sistemin içeriğini az bildiğini ve bildiğini belirten avcıların %42.0'si sistemi

“sağlıklı”, %30.0’u “idare eder”, %18.0’i “çok sağlıklı” ve %10.0’u “sağlıksız” olarak nitelendirmiştir.

Sistemin yaban hayvanı ve hayvan türü çeşitliliğinin korunması açısından yararlı olduğunu düşünen avcı sayısı oldukça yüksek olarak bulunmuştur (%65.0).

Avcıların %55.0’i sistemde avcı belgesi yazdırma, vize işlemleri ve pul satış işlemleri sekmelerinde sıkıntı yaşamadığını belirtirken, %45.0’i sistemi kullanmakta zorlandığını belirtmiştir.

Sistemin eksikleri ve geliştirilmesi için önerileriniz nelerdir? sorularına ise hiçbir avcı cevap vermemiştir.

5. TARTIŞMA VE SONUÇ

Türkiye'de birçok yaban hayvanı türü yok olma tehlikesiyle karşı karşıyadır. Bunun sebeplerinden bir tanesi kaçak ve usulsüz avlanmadır. Sürdürülebilir avlanma ve yaban hayatı kontrolünde önemli etki ve çıkar gruplarından birini de avcılar oluşturmaktadır. Bu sebeple ülke genelinde avcı profillerinin belirlenmesi gerekmektedir.

Ay vd. (2005), Ege Bölgesinde anket çalışması yaparak elde ettikleri veriler ışığında incelenen avcıların %40.94'ünün 1-5 yıl arasında, %22,35'nin 6-8 yıl arasında, %20,00'sinin 9-11 yıl arasında, %16,24'nün de yükseköğrenim düzeyinde eğitim aldığını belirtmiştir. Tez çalışmamızda ise Burdur ili avcılarının %36,40'nın ilkokul, %10,9'nun ortaöğretim, %15,6'sının lise, %3,1'nin ön lisans, %8,0'nin %0,1'nin doktora ve %0,8'nin yüksek lisans mezunu olduğu bulunmuştur. AVBİS ve anket oranlara baktığımızda avcıların öğrenim düzeyinin orta seviyede olduğu, lise ve üzeri eğitim seviyesindeki kişilerin %26,60'lık bir dilimi oluşturduğu görülmektedir. Yavuz (2018), Doğu Karadeniz Bölgesinde bulunan Giresun ilinde yaptığı anket çalışmasında avcı katılımcıların %71'inin 1-12 yıl arasında eğitim aldığını belirlemiştir. Katılımcıların yaklaşık %21'inin ilkokul, %48'inin lise ve %27'sinin üniversite mezunu olduklarını, lisansüstü mezunların ise %2 dilime sahip olduğunu belirlemiştir. Giresun ili ile Burdur ili avcılarının eğitim profilleri karşılaştırıldığında Giresun ili avcılarının eğitim seviyesinin (%77 oranında lise ve üstü) daha yüksek olduğu görülmüştür.

Avcıların eğitim düzeylerinin yüksek olması, verilen avcılık eğitimlerinin de başarısını etkileyeceğinden ve verilen derslerin avcılar tarafından daha verimli olacak şekilde algılanması bakımından önem gösterilmesi gereken bir konudur. Bununla birlikte bilinçli avcılığın gerçekleştirilmesi tür çeşitliliğinin korunması ve populasyonun devamı için avcı derneklerinde bilinçlendirme eğitimi verilmesi sürdürülebilir avcılık için önemlidir.

Çalışmamızda avcıların toplamının %73,80'nin aktif, %26,20'nin pasif avcılık yaptığı bulunmuştur. AVBİS sisteminde her avlanma döemine ait aktiflik pasiflik ayrımı yoktur. Son avlanma döneminde sistemde bulunan tüm avcılar arasında aktif

ve pasif avcı ayrımı yapmaktadır. Bu eksikliği gidermek için gerçekleştirilen anket çalışması sonuçlarına göre avcıların 2015-2016 döneminde %33.0'nün, 2016-2017 döneminde yine %33.0'nün ve 2017-2018 döneminde %34.0'nün aktif avlandığı ortaya çıkmıştır.

Öztürk (2015), yaptığı anket çalışmasında avcıların % 42'sinin esnaf, % 14'ünün sanayici, % 8'inin memur, % 7'sinin mimar- mühendis, % 6'sının şoför, % 6'sının işçi, % 5'inin gazeteci ve reklamcı ve % 4'ünün tekstil işleriyle uğraştığını belirtmiştir. Keleş (2014) Batı Karadeniz Bölgesinde bulunan Bartın ilinde yine anket çalışması yapmış ve elde ettiği veriler ışığında avcıların %24'ünün öğrencilerden, %18'inin memurlar ve işçilerden oluştuğunu bulmuştur. Çalışmamızda, avcıların meslek gruplarına göre dağılımında % 33,80'lik oranda bulunan serbest meslek çalışanlarının daha çok kırsal kökenli avcılardan oluştuğu yorumunu çıkarmaktayız. Çünkü çalışmamızda çiftçi, işçi, tornacı gibi meslek gruplarını serbest meslek içerisinde değerlendirilmiştir. Bu gruplardaki avcı sayısının çok yüksek olduğu genel olarak bilinmektedir. Kırsal kesimde her evde kayıtlı olmasa da neredeyse bir av tüfeğinin bulunduğu yazılı olmayan bir gerçektir. Fakat çoğu kaçak avlanan ve sonuç olarak resmi olarak kayıtlarda bulunmayan kırsal kökenli avcların nihai sayılarını bilmek olanaksızdır. Çalışmamızda serbest meslek yapan avcılar (%33,80), bir anlamda kayıtlı avcıların oranını göstermektedir.

Avcılığın Akdeniz Bölgesi'nde daha çok boş zaman imkanına sahip olmakla bağlantılı olduğu düşünülebilir. Sıralamada ilk dörde giren serbest meslek, kamu çalışanı, esnaf, emekli avcılar toplam avcıların % 89.2'sine takabül etmektedir. Bu sonuç serbest zaman yaratma ve özgür hareket edebilme şansının bireylerin avcılığa yönelmesinde önemli bir faktör olabileceğini göstermektedir.

% 0,3'lük oranla üst gelire sahip sayıbilecek sanayiciler ve özel kurum çalışanları ile % 1,3'lük oranla temsil edilen öğrencilerin en alt sırada yer almaları, bunların yoğun çalışmalarının ve yaşam biçimlerinin avcılığa elverişli olmamasıyla açıklanabilir. Aynı zamanda genç kuşağın avcılığı popüler bir boş zaman değerlendirme aktivitesi olarak görmediği sonucuna da ulaşılabilir.

Avcıların meslek grupları ile ilgili anket verileri değerlendirildiğinde sistemden alınan verilerden farklı olarak avcıların %24.0'ünün emeklilerden oluştuğu görülmüştür. Bu meslek grubunu %22.0 ile serbest meslek, %19.0 ile kamu çalışanları ve %17.0 ile esnaflar izlemiştir. En düşük orana sahip meslek grupları ise %9.0 ile özel kurum, %7.0 ile sanayi %2.0 ile öğrenci ve çalışanları olmuştur.

Nitekim aktiflik durumuna baktığımızda öğrencilerin %90'nın aktif avcılık yaptığı görülmüştür. Sayı olarak az bile olsalar öğrencilerin avcılıkta pasif olmadığı sonucu çıkarılmıştır. Esnaf avcıların %81,7 ve özel sektör çalışanlarının %81,1'nin aktif avcılık yaptığı, avcılıkta pasif konumda olan meslek gruplarının ise en fazla %42,7 ile emekliler ve %33,3 ile sanayicilerden oluştuğu bulunmuştur.

Burdur İlinde en fazla avlanan av hayvanlarının bıldırcın, güvercin, karatavuk, tahtalı, yaban tavşanı, yaban domuzu, kınalı keklik ve öter ardıç olduğu belirlenmiştir. Fakat avlanılan tür sayısı/ kota sayısının nispi oranlarıyla elde ettiğimiz yerel ve genel avlanma yüzdeleri bazında ve anket sonuçlarına göre en yüksek avlanma oranın 92,36 ve 96,45 ile güvercin olduğu görülmüştür. Güvercinden sonra en yüksek avlanma yüzdesine sahip hayvan türleri kınalı keklik ve yaban tavşanı olarak bulunmuştur. Bu türler belkide daha kolay yakalanan türler olduklarından avcılar bunlara daha çok rağbet göstererek avcılık içgüdülerini tatmin ediyor olabilirler.

En çok tercih edilen güvercin, kınalı keklik ve yaban tavşanı türlerinin populasyonunu artırmak için kış yemlemesi gerçekleştirilebilir ya da avlaklarda restorasyon-rehabilitasyon çalışmaları gerçekleştirilerek hayvan sayısı artırılabilir. Kınalı keklik populasyonunun son yıllarda oldukça azaldığı bildirilmiştir. 2010 yılında Burdur'da sayıları gün geçtikçe azalan kekliklerin yeniden artması için Afyonkarahisar'ın Şuhut ilçesinde üretilen 500 keklik, Burdur'un Tefenni ilçesi sınırlarındaki dağlara salınmıştır.

Aksan (2013), Süel vd. (2013) ve Ertuğrul vd. (2017) yaban hayvanların habitat tercihleri üzerine çalışmalar yapmışlardır. Bu çalışmalar ışığında doğal alan, korunan alan veya avlaklarda tür çeşitliliğinin devamı ve yaban hayvanı popülasyonlarının

sağlıklı şekilde gelişimi için uygulamalar gerçekleştirilebilir. Bu sayede avcının, uzun vadede avlayacak çeşitli tür ve sayıca fazla bireyle karşılaşması sağlanacaktır.

Avlak seçimini etkileyen en önemli faktörler arasında avlağın kolay ulaşılabilir mesafede olması ve avlakta tercih edilen av hayvanı türünün bol bulunmasıdır. Aynı zamanda günümüzde avlağın avcıların yerleşim yerlerine yakın olması ekonomik açıdan da önemlidir avlağın tercih edilirliğini artırmaktadır. Çalışmamızda Pamucak, Tefenni, Kestel, Kozluca, Çavdır ve Akçaköy avlaklarının diğer avlaklara göre daha çok tercih edilen avlaklar olduğu bulunmuştur. En düşük avlanma ise Düdenköy avlağında görülmüştür. Bu avlak Burdur ili merkezinin batısına düşmektedir ve merkeze uzaklığı 60 km'dir. Pamucak ve Kestel avlakları ise ilin Bucak ilçesinde bulunmaktadır ve merkeze uzaklığı 40 km'dir. Ayrıca Bucak ilçesinin nüfusu 2018 verilerine göre 64.943 olup, nüfusu 15.457 olan Yeşilova'dan çok daha fazladır. Bu faktörler bu avlakların neden daha çok tercih edilme sebebi olarak düşünülmektedir. Burdur ilinde bulunan toplam 18 devlet ve 1 özel avlağın kapladığı alan 709.171 ha'dır. Bu oldukça geniş bir alana tekabül etmekte ve avlakların denetimini güçleştirmektedir. Avlak sınırları kontrolün artırılması amacıyla daraltılabilir ve her avlaktan sorumlu bir ya da birkaç kişi görevlendirilebilir. Bu hayvan türleri için verilen kotanın aşılmaması için de önemlidir. Çünkü avcının avladığı hayvan sayısı, beyan ettiği hayvan sayısından fazla olabilir. Bunun kontrolü maleseef yapılmamaktadır. Bunun önüne geçilmesi için denetimle birlikte caydırıcı cezalarında uygulanması gerektiği bilinen bir gerçektir.

İl genelinde toplam 3317 kişinin kayıtlı olduğu 13 adet dernekten 3'ü olan Burdur Merkez Atıcılık, Avcılık İhtisas Gençlik Spor Kulübü Derneği, Burdur Atıcılık Avcılık ve Balıkçılık Gençlik ve Spor Kulübü Derneği ve Bucak Avcılık Atıcılık ve İhtisas Kulübü Derneği en çok üyeye sahip dernekler olarak bulunmuştur. Çeltikçi Avcılar ve Atıcılar Derneği ve Kemer Avcılar, Atıcılar ve Spor Kulübü Derneği ise en az tercih edilen dernekler olarak belirlenmiştir. İlin Merkez ve Bucak ilçelerinde derneklere katılımın daha yoğun olduğu görülmektedir. Anket yolu ile avcılara avcı derneklerine ihtiyaç duyup duymadıkları sorulmuş, avcıların %45.0'i bazen, %32.0'si hayır, %15.0'i evet ve %8.0'i çoğu zaman cevabını verdikleri görülmüştür. Avcılar dernekler aracılığı ile eğitim ve pul aldıklarını bildirmiştir.

Son 36 yılda, üç bilim adamı toplumun avcılığa olan ilgisinin değişimini ve hayvanlarla ilişkisinin farklı yönlerini paradigmatik olarak dile getirmiştir. (Regan, 1986; Singer, 2002). Hayvanlar insan baskısından/sömürüsünden nispeten kurtulmuş ve ahlaki yargılar doğrultusunda en azından bir zaman olduklarından daha fazla yaşam hakkına sahip oldukları düşüncesi yaygınlaşmaya başlamıştır. Belki de avcılığın daha fazla tartışılmasına sebebiyet veren şey, hayvanların yaşamın bir özneleri olduğu, o hayatı kısaltan ya da düzenini bozan herhangi bir şey ya da anlayışın hayvan yaşamına saygısızlık ettiği ve bu nedenle ahlaksız olduğu düşüncesidir (Regan, 1986).

Hayvanlara ekstra acı çektirme ihtimali ortadan kaldırılmaz ya da bunun için önlem alınmazsa, avlanma uygulamaları yapılmamalıdır. Bu elbette ki beslenmede havyan etinin kullanımının tamamen durdurulması gerektiğini savunan bir görüş olmamakla birlikte hayvanların acısını en aza indirgeyen bir şekilde kullanmak yiyecekten arkadaşlığa ve eğlenceye kadar birçok alanda hayvanlara dayanan bir kültürde daha makbul görünmektedir.

Bora (2009), yaptığı çalışmada ülkemizde avcıların yaklaşık % 40'ının yarı-otomatik tüfek kullandığını, bununla birlikte çifte ve süperpoze ile avlanan avcıların miktarının ise yaklaşık %50 olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmada Burdur İli avlaklarında haznesi iki fişek alacak şekilde sınırlandırılmamış otomatik, yarı otomatik, pompalı vb yivsiz av tüfekleri ile avlanmak, havalı tüfek ve tabancayla avlanmak suçundan birçok avcıya cezai işlem uygulandığı bulunmuştur.

Burdur İli genelinde son 3 avlanma döneminde sırasıyla 206, 232 ve 115 kişiye cezai işlem uygulanmıştır. 2017-2018 avlanma döneminde bir öncekine göre ceza sayısının 117 kadar düştüğü görülmüştür. Bu da verilen cezaların yeterli olmasa da- bir dereceye kadar caydırıcı olduğunu göstermektedir. Anket yolu ile avcılara av cezası alıp almadıkları, cezaların yeterlililiği ve kaçak avcılık ile ilgili düşünceleri hakkında sorular sorulmuştur. Veriler ışığında avcıların sadece %12.0'sinin ceza aldığı, %90.0 gibi büyük bir bölümünün ise hiç av cezası almadığı ortaya çıkmıştır. Dernek aracılığı ile yapılan anket çalışması sonucuna göre derneklere kayıtlı avcıların daha biliçli olduğu ve ceza unsuru oluşturacak tutum ve davranışlarda dikkat ettiği sonucuna ulaşılabilir.

Ceza miktarları konusunda ise avcıların %34.0'ü av suçları için verilen cezaları "çok fazla", %32.0'si "yeterli", %23.0'i "fazla" ve %11.0'i "az" bulduğunu belirtmiştir. Kaçak avlanan birini görseniz ne yaparsınız sorusuna ise avcıların oldukça yüksek bir oranda (%44.0) "görmezden gelirim", %38.0'nin "uyarırırım" ve %18.0'nin "ihbar ederim" cevabını verdiği görülmüştür. Bu soruya verilen cevaplar ışığında avcıların kendi aralarında birbirlerini cezalara karşı koruma yaklaşımının olduğu ancak yinede %56.00 oranında verilen uyarırım ve ihbar ederim cevabı avcıların bilinçli yaklaşım gösterdiğini ifade etmektedir. Ayrıca yüz yüze yapılan görüşmelerde avcılar, koruma memurlarının kendilerine doğrudan kaçak avcı mumelesi yapmalarından yıldıklarını ifade etmektedirler. Koruma ve kontrol memurları ile avcı arasında oluşabilecek gergin ve kışkırtıcı diyaloglara karşı daha temkinli yaklaşılması hususnda hassasiyetlerini önemle vurgulamışlardır. Bu durum iki tarafı da olumsuz etkilemekle birlikte koruma memurları için gergin iş zamanına neden olurken avcıların hobi ve dinlendirici olarak ifade ettikleri av faaliyetini ise endişe içinde geçirmesine neden olmaktadır.

Çalışmamızda tüm veriler AVBİS'ten toplanmış ve değerlendirilmiştir. Sistemin birçok avantajının olduğu görülmüştür. Nitekim verilere erişim kolay ve kısa zamanda ulaşılabilir olmuştur. Aynı zamanda sistemin takibinin kolaylığı, tüm bilgilerin işlenebilir ve izlenebilir olması, evrak yükü, arşivde bulma zorunluluğu ve karmaşasının olmaması verilere gerekli olduğunda kolayca ulaşılabilmesi yönünden oldukça avantajlıdır. Sistemin veri girişleri ile ilgilenen memur değişse dahi bilgilerin takibinin sürdürülebilir olması yani kurumsal hafızayı oluşturması özellikleri sistemin üstün özellikleri arasındadır. Avcılar açısından avbis değerlendirildiğinde ise, %48.0'i AVBİS içeriğini az bildiğini, %30.0'u bildiğini ve %22.0'si bilmediğini belirtmiştir. Sistemin içeriğini az bildiğini ve bildiğini belirten avcıların %42.0'si sistemi "sağlıklı", %30.0'u "idare eder", %18.0'i "çok sağlıklı" ve %10.0'u "sağlıksız" olarak nitelendirmiştir.

Bununla birlikte sisteme gerekli düzenlemeler yazılıma eklenerek daha verimli hale getirilebilir. Sistemde meslek durumları oldukça karmaşık ve gruplandırılmamış durumdadır. Tornacı, güvenlik görevlisi, teknik eleman, veteriner, tamirci gibi birçok meslek sisteme rastgele girilmiştir. Bunun yerine serbest meslek, esnaf, öğrenci, kamu çalışanı gibi ana başlıklar halinde veri girişi yapılabilir. Ayrıca aynı karmaşık

durum avlak isimlerinin geçtiği her sekmede de mevcuttur. Avlaklarla ilgili veriler girilirken avlak isimlerinin çoğu zaman belirli bir düzende verilmediği göze çarpmaktadır. Bu da görevli memurlara da sistemle ilgili bir eğitim semineri verilmesiyle ya da avlaklar gibi zun isimde olanlara kodların verilmesiyle sağlanabilir ve böylece bilgiler daha doğru bir şekilde işlenebilir düşüncesindeyiz. Anket verilerimize göre avcıların %55.0'i sistemde avcı belgesi yazdırma, vize işlemleri ve pul satış işlemleri sekmelerinde sıkıntı yaşamadığını belirtirken, %45.0'i sistemi kullanmakta zorlandığını belirtmiştir. Sistemin kullanılmasında yaşanan aksaklıkların giderilmesi avcının işlemlerini daha kolay gerçekleştirmesi sağlanarak sırf bu işlemleri yorucu görüp kaçak avcılık yapan avcı sayısı azaltılabilir.

Bununla birlikte sistemde avcı bilgilerinin bazı alt sekmelerde oldukça eksik olduğu görülmüştür. Bunu önlemek için alınan yeni kayıtların e-devlet üzerinden çekilmesi ve eksik bilgi verildiğinde, çeşitli bilgilendirme ikonlarının açılarak ilgili kısmın tamamlatılması, bu işlem gerçekleştirilmeden sistemde bir sonraki aşamaya geçilmesine izin verilmemesi gerektiği düşüncesindeyiz. Sistemdeki tüm bilgiler eksiksiz ve doğru işlendiği takdirde herhangi olumsuz bir durum karşısında kişilere, kişilerin sahip olduğu silah bilgilerine ulaşma ve cezai işlem uygulama daha kolay olacaktır.

Sistemin bir diğer dezavantajı gerbildirim mekanizmasının bulunmamasıdır. Avcı av izni alırken avlanacağını beyan ettiği ve bu beyandan kaçının gerçekleştirildiği avlanan hayvanların tür ve sayısının geri bildirimini sistem üzerinden gerçekleştirirse sahadaki avlanma aktivitesi ve populasyonun gerçek durumu hakkında doğru bilgiler elde edilir bu da kota belirleme işlemlerinin daha sağlıklı yapılmasını sağlar. Bu sayede sistem sahadaki av hayvanlarının varlık durum ve süreklilikleri konusunda aktif bilgiler içerecektir. Sistemin yaban hayvanı ve hayvan türü çeşitliliğinin korunması açısından yararlı olduğunu düşünen avcı sayısı oldukça yüksek olarak bulunmuştur (%65.0). Görüldüğü üzere avcılar sisteme güvenmekle birlikte kendilerine sistem, bilinçli avcılık, av hayvanları, ekoloji ve yaban hayatı konularında eğitim verildiği takdirde dahada dikkatli olablecekleri ve kontrolü kendileri sağlayacakları düşünülmektedir.

Ülkemizde avcılığın devamı, ekonomik gelir, tür ve ekolojik koruma anlamında Doğa Koruma ve Milli Parklar başta olmak üzere ilgili kurumlar, dernekler ve üniversitelerin avcıları bilgilendirme, eğitim verme anlamında çeşitli uygulamalarda işbirliği yapmaları gerekmektedir. Ayrıca sistem kullanıcılarının (kurum yetkilileri ve yararlanan avcıların) sistem hakkında görüş ve önerileri alınarak sistemin bir parçası oldukları hatırlatılmalı ve birlikte çalışarak sistem daha kullanışlı ve faydalı hale getirilebilir.

KAYNAKLAR

Aksan, Ş. (2013). *Gölcük Tabiat Parkı' nda Bazı Yabani Memeli Türlerinin Dağılımlarının Modellenmesi (Modeling the Distributions of Some Willd Mammalian Species in Gölcük Natural Park).* (Doktora Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Orman Mühendisliği Anabilim Dalı).

Ay, Z., Bilgin, F., Şafak, İ. & Akkaş, M. E. (2005). Ege Bölgesinde Avlanma Kartı Olan Avcıların Profilinin Belirlenmesi. Ege Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Bülten No: 27, Müdürlük Yayın No:36, İzmir, 39 s.

Ayanoğlu, S. (2006). *Kara Avcılığı Kanununun Uygulanmasından Kaynaklanan Hukuksal Sorunlar*. (Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü).

Ayaz, A. (2015). *Doğu Karadeniz'de (Giresun-Hopa) 2009-2014 Yılları Arasında Su Ürünleri Avcılık İhlallerinin İncelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü).

Bekiroğlu, S. & Okan, T. (2009). Avcıların demografik ve sosyo-ekonomik yapısı Marmara ve Ege Bölgesi örneği. *Acta Turcica Tematik Türkoloji Dergisi*, 1(1), 295-308.

Bora, M. E. (2009). Türkiye'de avcı eğitimi ve avcı profili. *Acta Turcica*, 1(1), 319-326.

Büyükarıkan, U. (2018). Avcı ölçeği ile Türkiye'de avcı profilinin analizi. *Türkiye Ormancılık Dergisi*, 19(2), 163-169.

ÇOŞK, (2005). Çevre Orman Bakanlığı, 1.Çevre Orman Şurası Kitabı, Şura Kararları 1.Çevre ve Ormancılık Şurası Çalışma Belgesi, 99-103, 7.Bölüm Doğa Koruma, 1. Çevre ve Ormancılık Şurası, 22-24 Mart 2005, Antalya

DKMP, (2014). T.C Orman ve Su İşleri Bakanlığı, *Sürdürülebilir Av Yönetimi Eğiticiler Eğitimi, Eğiticinin El Kitabi.*

DKMP, (2017). Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü Av Yönetimi Daire Başkanlığı Kayıtları, Ankara, http://www.milliparklar.gov.tr/anasayfa/avbisgiris.aspx?sflang=tr

Ege, Z. (1996). *Bir Rekreasyon Türü Olarak Av Turizmi ve Türkiye'de Av Turizminin Geliştirilmesi ile İlgili Bir Model Önerisi*. (Doktora Tezi, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Elmas, H., (2008). *Kara Avcılığı Kanununa Muhalefet Suçlarını İşleyenlerin Sosyo-kültürel Yapısı:Denizli İli Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. Kara Harp Okulu Savunma Bilimleri Enstitüsü).

Enescu, C. M. & Aureliu-Florin, H. (2017). The economic contribution of hunting products to the turnover of the forestry units in Romania. *Agriculture & Forestry*, 63 (3), 147-153.

Ertuğrul E. T., Mert, A. & Oğurlu I. (2017). Mapping habitat suitabilities of some wildlife species in Burdur lake district. *Turkish Journal of Forestry*, 18, 149-159. https://doi.org/10.18182/tjf.330950

Gamborg, C. & Jensen, F. S. (2017). Attitudes towars recreational hunting: A quantitative survey of the general public in Denmark. *Journal of Outdoor Recreation and Tourism*, 17, 20-28.

Güneş, Y. (2008). Av ve yaban hayatına karşı işlenen suçlar ve kabahatler: Mukayeseli hukuka dayanan bir analiz. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 59(2), 15-29.

Hafızoğulları, S. I. (2006). *Tekirdağ İli'nde Yapılan Kara Avcılığının Yaban Hayatı Üzerine Etkileri*. (Yüksek Lisans Tezi, Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü).

Iğırcık, M., Bekiroğlu S., Okan T. & Bucak C. 2008. Kazdağı Yöresinde Yaban Hayatı Kaynaklarının Yönetim Çalışmalarına İlgili Kesimlerin Katkı ve Katılımlarının Araştırılması. Ege Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Bülten No: 41, Müdürlük Yayın No: 54, 39s.

Iğırıcık, M., Yadigar, S., Bekiroğlu, S., Okan, T. & Akkaş, M.E. 2005. Marmara Bölgesi Avcı Profili, Ege Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Bülten No: 29, Müdürlük Yayın No: 38, 37s.

Işık-Hafızoğulları, S. (2006). *Tekirdağ İli'nde Yapılan Kara Avcılığının Yaban Hayatı. Üzerine Etkileri* ve *Avcılığının Sosyo-Ekonomik Boyutları*. (Yüksek Lisans Tezi, T.C Trakya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü).

Keleş, G. (2015). *Bartın İlinin Av ve Yaban Hayatı Potansiyeli ve Avcı Profilinin Belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü).

Kiziroğlu G., Turan L., Özdemir A., Sertoğlu M., Erdoğan A. & Sert H. (2010). *Ekolojik Avcılık (Fotosafari) Eğitimi.* T.C. Çevre ve Orman Bakanlığı, HacettepeÜniversitesi, KuşAraştırmaları ve Halkalama Merkezi, Gökçe Ofset Matbaası, 265pp, Ankara.

Küçükosmanoğlu, A. & Arslangündoğdu, Z. (2009). Türkiye'de avcılığın geleceği. In: *Türk Kültüründe Av.*(pp. 357-366).

MAK, (2014). T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, 2014- 2015 Av dönemi merkez av komisyon kararı.

Mol, T. (2006). *Yaban Hayatı*, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları, İstanbul. 88-94.

NSSF, (2011). National Shooting Sports Foundation, Issues Related To Hunting Access In the United States: Final Report, https://www.nssf.org/PDF/research/HuntingAccessReport2011.pdf

Oğurlu, İ. (2008). Yaban hayatı kaynaklarımızın yönetimi üzerine. *S.D.Ü. Orman Fakültesi Dergisi,* A(2), 35-88.

Özer, O. (2015). Av Turizmi ve Görsel Medya: Yaban Tv'nin Türkiye'deki Yerli Turist Avcıların Tutumlarına Yönelik Etkileri. (Yüksek Lisans Tezi, T.C. İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü).

Özkazanç, N. K. (2002). Avlanma yöntem ve teknikleri. *Avgünü Dergisi*. 44-47.

Regan, T. (1986). A case for animal rights. In *Advances in animal welfare science* (pp. 179-189).

Singer, Peter. (2002). Animal Liberation. In *A New Ethics for our Treatment of Animals*. (pp. 210-215).

Süel, H., Ertuğrul, E.T., Aksan, Ş., Ünal, Y., Akdemir, D., Cengiz, G., Bayrak, H., Ersin, M.Ö., Oğurlu, İ., Özkan, K. & Özdemir, İ. (2013). Indicator Species of Habitat Preferences to Wildlife Animals in Köprüçay District. (Köprüçay Yöresinde Yaban Hayvanların Habitat Tercihlerine Yönelik Gösterge Türler). GeoMed. The 3rd International Geography Symposium, Eds: Efe, R., Atalay, I., Cürebal, I. 10-13 June, Dokuz Eylül University, Kemer-ANTALYA, Türkiye. pp. 553-565

Şafak, İ. (2008). Av ve yaban hayatı yönetiminde çatışmalar (Sektördeki taraflar, sorunları ve sonuçları. *1. Türkiye Av ve Yaban Hayatı Sempozyumu ve Sektörel Sergisi*, 11s.

Şafak, İ. (2009). Avcı derneklerine üye avcıların kültürel özellikleri (İzmir İli örneği). *Acta Turcica*, 1(1), 327-344.

Şafak, İ. & Başar, H. (2014). Avcı davranışını etkileyen faktörlerin ekonometrik analizi. *İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*, 64(1), 38-50.

Tercan, E. (2017). Karayolu projelerinin hazırlanmasında yaban hayatı geçiş yapılarının değerlendirilmesi. *Iğdır Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7(3), 239-248.

Yavuz, E. (2018). *Giresun İlinde Avcı Profilinin Belirlenmesi ve Yaban Hayatı İnsan Çatışması*. (Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü)

Yıldızbakan, A. & Keleş, H. (2012). Yaban keçisi (*Capra aegagrus* Erxleben 1777) avının Mersin İli turizm ve ekonomisine katkısı. *KSÜ Doğa Bilimleri Dergisi*, Özel Sayı, 293-299.

T.C. Kalkınma Bakanlığı (TCKB), 1996. Burdur İli Raporu. Erişim Tarihi: 12.04.2019 www3.kalkinma.gov.tr/DocObjects/Download/3233/1996.pdf

Wikipedia, Erişim Tarihi: 05.02.2019 https://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Burdur_in_Turkey.svg.

T.C. Tarım ve Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMP) VI. Bölge Müdürlüğü (Burdur). Bölge Müdürlüğü Avlak Durum Cetveli. (Son erişim tarihi: 04.01.2019 http://bolge6.ormansu.gov.tr/6bolge/AnaSayfa/avlaklar.aspx?sflang=tr

T.C. Tarım ve Orman ve Su İşleri Bakanlığı Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü (DKMP) VI. Bölge Müdürlüğü (Burdur) Avlaklar Haritası. (Son erişim tarihi: 04.01.2019)

http://bolge6.ormansu.gov.tr/6bolge/Files/avlaklar_haritasi/ANTALYA%20%C4%B0L%C4%B0%20AVLAKLAR%20HAR%C4%B0TASI.jpg

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Yasin YILDIRIM

Doğum Yeri ve Yılı : Isparta, 1992

Medeni Hali : Bekâr

Yabancı Dili : İngilizce (Orta)

E-posta : ysnyildirim3232@gmail.com

Eğitim Durumu

Lise : Isparta Gazi Lisesi, 2010

Lisans : SDÜ Orman Fakültesi, 2015

Mesleki Deneyim

Isparta Orman Bölge Müdürlüğü Orman Mühendisi 2016-…..(halen)